

I. DISPOSICIONS GENERALS

CAP DE L'ESTAT

12857 *Reial decret llei 7/2025, de 24 de juny, pel qual s'aproven mesures urgents per al reforçament del sistema elèctric.*

El 28 d'abril de 2025 es va produir un zero de tensió en el sistema elèctric peninsular.

En el mateix moment de l'incident, es va fer la declaració de crisi d'electricitat d'acord amb el Reglament (UE) 2019/941 del Parlament Europeu i del Consell, de 5 de juny de 2019, sobre la preparació davant els riscos en el sector de l'electricitat i pel qual es deroga la Directiva 2005/89/CE, així com amb el Pla de preparació davant els riscos en el sector elèctric a Espanya.

Així mateix, es va posar en marxa el procediment d'emergència i reposició, que regula el «Procediment d'Operació 1.6. Establiment dels plans de seguretat per a l'operació del sistema». L'estratègia de reposició es va basar en la creació de diverses illes energètiques, a partir de les interconnexions amb França i el Marroc i les centrals hidràuliques amb capacitat d'engegada autònoma. Quan es van estabilitzar, la demanda es va anar acoblant a cadascuna de les illes i aquestes es van anar unint entre si fins a la reposició total de la demanda. El procés de reposició va poder restablir el 61% de la demanda a les 24.00 hores del 28 d'abril i va arribar el 99,95% a les 7.00 hores del 29 d'abril de 2025. Després dels treballs tècnics corresponents, la recuperació total del subministrament es va considerar formalment completada a les 14.36 del mateix dia.

El Consell de Seguretat Nacional, en virtut de l'article 21.1 a) de la Llei 36/2015, de 28 de setembre, de seguretat nacional, en la seva reunió de 30 d'abril de 2025, va adoptar la directriu de crear, en l'àmbit de l'Administració General de l'Estat, un comitè per a l'anàlisi de les circumstàncies que van concórrer en la crisi d'electricitat i l'elaboració d'unes conclusions, per a la seva elevació al ple del Consell de Seguretat Nacional, com a mesura adequada de protecció de la seguretat nacional.

En l'àmbit de les competències que li són pròpies, la vicepresidenta tercera i ministra per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic, i en exercici de les que li atribueix l'article 16 de l'esmentada Llei de seguretat nacional, va executar la directriu esmentada i va aprovar l'Ordre comunicada, de 30 d'abril de 2025, per la qual es crea i regula el funcionament del Comitè per a l'anàlisi de les circumstàncies que van concórrer en la crisi d'electricitat del 28 d'abril de 2025, amb la naturalesa de grup de treball, d'acord amb l'article 22.3 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic.

L'objectiu d'aquest comitè és analitzar «les circumstàncies de la crisi d'electricitat produïda el 28 d'abril de 2025».

La complexitat i l'abast dels fets esdevinguts requerien una aproximació multidisciplinària i la col·laboració dels diversos departaments ministerials, organismes públics implicats i experts que poguessin aportar informació rellevant per tal de garantir una avaluació exhaustiva de la situació i la formulació de propostes eficaces per resoldre-la i prevenir futures incidències.

L'informe d'anàlisi va ser aprovat en la sessió catorzena del Comitè celebrat el 16 de juny de 2025, i, amb l'aprovació prèvia del ple del Consell de Seguretat Nacional el 17 de juny de 2025, va ser elevat al Consell de Ministres en la mateixa data. L'informe recull els resultats de l'anàlisi efectuada i ofereix la millor explicació del que va passar amb la informació a què ha tingut accés i un relat fàctic dels fets observats, i planteja les circumstàncies i els factors que van contribuir al zero elèctric.

L'informe respon a un doble propòsit: d'una banda, reconstruir de manera detallada i rigorosa els fets esdevinguts a partir de la millor informació disponible; i, de l'altra, proposar un conjunt de recomanacions de caràcter integral, amb un enfocament transversal i multidimensional, orientades a corregir les debilitats

identificades i a reforçar la resiliència del sistema, tenint en compte les lliçons extretes del succés del zero elèctric.

El grau de certesa de les conclusions assolides permet construir una base sòlida per portar-les a efecte, la qual cosa, de manera immediata, pot contribuir a reforçar el sistema en el curt i mitjà termini.

Les propostes formulades pel comitè s'estructuren en vuit blocs principals que comprenen diverses àrees crítiques per reforçar la seguretat, l'estabilitat i l'eficiència del sistema elèctric. Les recomanacions formulades per aquest comitè subratllen la conveniència d'emprendre, amb caràcter immediat, tota una sèrie d'actuacions normatives i operatives que completin, actualitzin o accelerin els instruments ja existents. Entre aquestes, s'hi inclouen mesures dirigides a reforçar la capacitat de control de la tensió, augmentar la visibilitat operativa sobre els diversos elements del sistema, reforçar el marc de serveis d'ajust, incrementar la demanda elèctrica o facilitar una major integració d'emmagatzematge i flexibilitat.

Aquest Reial decret llei recull una part de les propostes del comitè, que requereixen l'aprovació urgent perquè puguin tenir efecte com més aviat millor i, amb això, contribuir a reforçar el sistema elèctric espanyol, així com la consecució d'estalvis en els costos energètics per al conjunt dels consumidors i també l'aportació de certesa al conjunt dels agents.

I. Mesures destinades a la resiliència del sistema elèctric

El primer bloc de mesures proposades pel Comitè d'anàlisi de la crisi elèctrica del 28 d'abril de 2025 se centra en el reforç de la supervisió i la verificació del compliment de les obligacions per part de tots els agents del sistema i la transparència de dades.

En vista del que va passar el passat 28 d'abril de 2025, és urgent fer una anàlisi completa i detallada del compliment d'obligacions dels diversos subjectes d'acord amb la normativa existent. Per això, en primer lloc, aquest Reial decret llei estableix dos manaments específics d'informe i inspecció a la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència (CNMC) en els camps del control de tensió i reposició del servei, respectivament.

En segon lloc, aquest Reial decret llei encomana a l'operador del sistema analitzar i revistar diversos aspectes de la regulació eminentment tècnics i proposar, en el termini d'entre tres i quinze mesos, modificacions normatives que consideri adequades per reforçar la resiliència del sistema elèctric, en els àmbits d'amortiment en cas d'oscil·lacions, la velocitat de canvis de tensió en el sistema, la qualitat en la injecció de potència activa per part de les instal·lacions de producció, el funcionament dels serveis d'ajust, i els requisits de monitoratge i remissió de dades per a l'anàlisi d'incidents.

Adicionalment, la consecució dels objectius de descarbonització de l'economia requereix un esforç inversor important en xarxes de transport i distribució d'electricitat. La manera en què es dugui a terme l'expansió i reforç d'aquestes xarxes ha de determinar, d'una banda, la capacitat per absorbir les noves necessitats de generació i demanda, i de l'altra, els peatges que han de suportar els consumidors.

El marc normatiu de la Unió Europea ha inclòs la coordinació dels gestors de les xarxes de transport i distribució entre els instruments necessaris per aconseguir els seus objectius energètics. Tenint en compte això, aquest Reial decret llei encomana a l'operador del sistema perquè remeti una proposta de procediment d'operació sobre aquest àmbit, l'elaboració del qual requereix consultar prèviament tots els subjectes del sistema. Aquesta mesura és urgent per assegurar que els desplegaments previstos en el curt termini en les xarxes de transport i distribució es duguin a terme, de tal manera que maximitzi l'eficiència per al conjunt dels consumidors i la seguretat del subministrament.

En tercer lloc, s'ha constatat que cal reforçar la visibilitat i la disponibilitat de dades energètiques. En aquest sentit, l'accés a les dades de mesures d'energia dels consumidors és un dels elements clau de la transició energètica, ja que constitueix un eix transversal de la Directiva (UE) 2019/944, del Parlament Europeu i del Consell, de 5 de

juny de 2019, sobre normes comunes per al mercat interior de l'electricitat, en què s'emfatitza que les dades «puguin ser accessibles en condicions no discriminatòries», així com la necessitat d'«imparcialitat de les entitats que els processen».

Espanya ha fet un gran esforç per al desplegament de comptadors intel·ligents iniciat el 2008 i culminat el 2018, de manera que gairebé 30 milions de consumidors poden accedir a les seves dades de consum horari a través de les diverses plataformes habilitades per fer-ho per part dels distribuïdors. Tanmateix, es considera més adequat trobar un camí que permeti superar l'atomització que implica l'existència de més de 300 distribuïdors amb diverses solucions, i en les quals resulta necessari avançar. En el cas espanyol, ja hi ha un sistema centralitzat d'emmagatzematge d'informació anomenat Sistema d'Informació de Mesures Elèctriques (SIMEL), que va entrar en funcionament el 1998. Aquest sistema rep de manera centralitzada i homogènia la informació de totes les mesures d'energia del sistema elèctric espanyol i possibilita tant les liquidacions del sistema com el report d'informes que recull la normativa. Això no obstant, la redacció actual de la normativa no recull explícitament la possibilitat d'accedir a les mesures del concentrador principal per part dels consumidors o d'altres entitats. Si bé la normativa té en compte l'assignació de funcions a l'operador del sistema de manera reglamentària per tal de desenvolupar un sistema centralitzat amb un responsable clar de la gestió d'aquesta informació. Per això es considera oportú i clarificador introduir, mitjançant rang de llei, una funció específica a l'operador del sistema perquè s'encarregui de la gestió de la informació necessària que li permeti servir com a punt d'accés únic de les dades de tots els clients finals, així com assignar al Govern l'elaboració d'una normativa que desplegui aquestes funcions.

En quart lloc, durant l'anàlisi de l'incident del 28 d'abril de 2025, en el moment de recollir la informació dels diversos agents, s'han observat dificultats en la gestió i la governança de les infraestructures comunes d'evacuació. Com estableix la Llei 24/2013, de 26 de desembre, del sector elèctric, les infraestructures d'evacuació formen part de la instal·lació de producció, els titulars dels quals han de ser productors d'energia elèctrica, per la qual cosa els correspon respondre davant el sistema elèctric en cas que s'esdevingui qualsevol succés, petició, acte o omissió dels seus deures que es produeixi o que estigui motivat a les infraestructures d'evacuació, independentment que aquestes siguin compartides o mancomunades.

Amb l'objecte de reforçar la transparència i la robustesa en la governança de les infraestructures compartides, s'introdueix l'obligació de remissió d'un acord que reculli el repartiment de responsabilitats entre els diversos productors que comparteixin la infraestructura. En absència d'aquest acord, la responsabilitat s'ha de repartir de manera proporcional a la capacitat d'accés que recullen els permisos d'accés i de connexió corresponents. Aquesta mesura resulta urgent atesa la importància del compliment de les obligacions dels generadors al punt frontera amb la xarxa de cara al funcionament correcte del sistema.

Com s'indicava anteriorment, l'article 21.5 de la Llei 24/2013, de 26 de desembre, ja recollia clarament que les infraestructures d'evacuació són part de la instal·lació de producció; és a dir, que es troba formada pel parc i les infraestructures d'evacuació. Això no obstant, cal fer aquest mateix incís per a les plantes d'emmagatzematge, perquè no hi hagi dubtes que la regulació s'ha d'aplicar a tota la instal·lació.

Per bé que el sistema elèctric disposa de diverses eines per al control de tensió, a la vista de l'incident del passat 28 d'abril de 2025, resulta convenient un reforç d'aquestes capacitats. D'altra banda, els mecanismes per al control dinàmic de tensió, com ara la programació de centrals tèrmiques per restriccions tècniques per al control dinàmic de tensió, comporten uns costos que són traslladats al conjunt dels consumidors i que minven l'estalvi en costos energètics que comporta el desplegament renovable creixent al nostre país.

Per això, és urgent l'aprovació de mesures que contribueixin a incrementar la resiliència del sistema elèctric de tal manera que, alhora, s'aconsegueixin estalvis per al conjunt dels consumidors.

A aquest efecte, es considera adequat implementar una mesura que permeti la planificació urgent i singular d'infraestructures de la xarxa de transport que afavoreixin un reforç, en particular, del control de tensió, que, addicionalment, poden tenir efectes positius en l'estabilitat en cas d'oscil·lacions o el control de freqüència, entre d'altres. Aquestes mesures, que han de permetre reforçar la capacitat inherent de la xarxa de transport de regular tensió de manera dinàmica, reduiran la necessitat de programar centrals per restriccions tècniques, amb la qual cosa contribuiran a un estalvi en costos i en emissions. Aquestes actuacions s'han d'executar tan aviat com es pugui, per la qual cosa s'habilita perquè, mitjançant el mateix Acord de Consell de Ministres que les incorpori a la planificació, els terminis de tramitació i substantius es redueixin per a l'atorgament de les autoritzacions que preveu l'article 53 de la Llei 24/2013, de 26 de desembre. En general, aquestes infraestructures no requereixen ocupar nous terrenys, perquè, en gran manera, s'instal·laran a les actuals infraestructures de la xarxa de transport.

Per part seva, entre les conclusions del comitè s'inclou la rellevància de reforçar el marc normatiu de control de tensió, entre d'altres, mitjançant l'actualització de l'anomenat procediment d'operació 7.4, de tal manera que es permeti que el conjunt de tecnologies de generació pugui proporcionar serveis de control dinàmic de tensió, alhora que s'estableixin penalitzacions per als eventuais incompliments. Recentment, la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència ha aprovat una revisió dels procediments d'operació que desenvolupen el servei de no freqüència de control de tensió en el mateix sentit que el de les conclusions del comitè, en virtut de les competències atorgades per l'article 7.1 de la Llei 3/2013, de 4 de juny, de creació de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència. Així, doncs, es requereix modificar amb urgència les previsions de l'article 7.e) i de l'annex III.2 del Reial decret 413/2014, de 6 de juny, pel qual es regula l'activitat de producció d'energia elèctrica a partir de fonts d'energia renovables, cogeneració i residus per adaptar el marc regulador a l'esmentada distribució de competències i proporcionar un encaix adequat a la nova regulació.

II. Emmagatzematge, flexibilitat i mecanismes de capacitat

D'altra banda, tal com indica l'informe del comitè d'anàlisi del 28 d'abril de 2025, l'emmagatzematge i la flexibilitat són elements que, en una anàlisi més global sobre la seguretat del sistema elèctric, contribueixen a la resiliència i la robustesa del sistema. Al seu torn, poden reduir costos en permetre una integració més eficient de l'energia en cada moment.

La participació de l'emmagatzematge en el sistema elèctric resulta crítica per assolir els objectius que estableix el Pla Nacional Integrat d'Energia i Clima (PNIEC) de reforç de la seguretat energètica, penetració d'energies renovables i descarbonització de l'economia.

Així, el Consell de Ministres del 24 de setembre de 2024 va aprovar l'actualització del PNIEC 2023-2030, incloent-hi la «Mesura 1.5. Emmagatzematge energètic», que té com a objectiu el desplegament del marc regulador de l'emmagatzematge energètic per contribuir al seu desplegament, conjuntament amb la «Mesura 1.9. Desenvolupament de nova capacitat d'emmagatzematge hidroelèctric». En concret, pel que fa a l'emmagatzematge, el PNIEC 2023-2030 preveu una capacitat d'emmagatzematge de 22,5 GW el 2030, desglossat en 12,5 GW d'emmagatzematge diari i setmanal, i 10 GW d'emmagatzematge estacional en el sector elèctric, que ha d'aportar una capacitat més gran de gestió a la generació.

L'emmagatzematge amb tecnologia electroquímica stand alone o híbridat suposa una eina clau per impulsar els objectius a Espanya d'integració d'energia d'origen renovable no gestionable. L'acceleració en la tramitació d'instal·lacions d'emmagatzematge energètic és crucial per garantir la seguretat i l'estabilitat del sistema elèctric. Aquestes instal·lacions permeten una integració més gran d'energies renovables: redueixen la dependència de fonts fòssils i disminueixen les emissions de gasos amb efecte

d'hivernacle. Agilitzar-ne la implementació facilita una resposta més eficient a la demanda energètica creixent i contribueix a la sobirania energètica. La rapidesa en els tràmits també impulsa la inversió privada i la innovació tecnològica.

El marc d'autoritzacions necessàries per a aquesta mena d'instal·lacions inclou la part substantiva d'autorització de projectes, així com la integració del tràmit d'avaluació d'impacte ambiental corresponent.

En concret, les instal·lacions d'emmagatzematge híbridat requereixen totes les autoritzacions que preveu l'article 53 de la Llei 24/2013, de 26 de desembre, amb els terminis d'informació pública i consultes que preveu el Reial decret 1955/2000, d'1 de desembre, pel qual es regulen les activitats de transport, distribució, comercialització, subministrament i procediments d'autorització d'instal·lacions d'energia elèctrica.

Quant al tràmit d'avaluació d'impacte ambiental, la modificació feta l'any 2023 als annexos de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental, va introduir que l'emmagatzematge energètic stand-alone a través de bateries electroquímiques o amb qualsevol tecnologia de caràcter híbridat amb instal·lacions d'energia elèctrica requereix un tràmit d'avaluació d'impacte ambiental simplificada.

Per tal d'impulsar l'emmagatzematge i atesa la seva indubtable contribució a la resiliència del sistema i a la integració energia d'origen renovable no gestionable, s'estableix expressament –i com ja passava fins ara amb les instal·lacions de generació– la declaració d'utilitat pública (DUP) de l'emmagatzematge i de les seves infraestructures d'evacuació que injecten energia a les xarxes de transport i distribució i que, per tant, no tenen un ús exclusiu de particulars, sinó que aporten un benefici significatiu a la societat.

A més a més, s'hi introdueix una mesura específica per impulsar, en particular, l'emmagatzematge híbridat en projectes renovables. Es tracta d'instal·lacions que, en formar part d'un projecte de generació renovable, s'ubicaran en terrenys prèviament antropitzats en què altres instal·lacions han obtingut la declaració d'impacte ambiental. En aquest sentit, en aquesta norma s'incorpora una reducció de terminis a la meitat per a l'atorgament de les autoritzacions que preveu l'article 53 de la Llei 24/2013, de 26 de desembre, i l'exempció del tràmit d'avaluació ambiental si aquesta ha estat practicada per a la instal·lació original i la implantació de la instal·lació d'emmagatzematge no s'excedeix del perímetre contemplat en l'avaluació meritada.

D'altra banda, resulta necessari reformular la definició de potència instal·lada. Per bé que aquesta nova definició necessàriament requereix un desplegament reglamentari en què participi el sector a través de les oportunes consultes i informació públiques, és urgent establir una definició que, de manera immediata, permeti que les instal·lacions que utilitzen el mateix inversor no es vegin afectades per la definició actual, que limita la possibilitat d'una autorització àgil i un millor aprofitament de les infraestructures i instal·lacions existents com a opció més eficient des d'un punt de vista de temps, equips o ocupació de territori.

Adicionalment, per eliminar barreres al desenvolupament de l'emmagatzematge, resulta urgent revisar l'annex XV del Reial decret 413/2014, de 6 de juny, modificant l'ordre de prioritat de les diverses tecnologies en el redespatri a la baixa no basat en el mercat per evitar penalitzar les instal·lacions de generació que passen a estar híbrides després d'incorporar-hi instal·lacions d'emmagatzematge. S'elimina el concepte anteriorment vigent de generació no gestionable i s'incorpora de manera expressa l'emmagatzematge; tot això, en línia amb el que disposa l'article 13 del Reglament (UE) 2019/943 del Parlament Europeu i del Consell, de 5 de juny de 2019, relatiu al mercat interior de l'electricitat. D'aquesta manera, s'introdueix un marc facilitador per al desenvolupament d'instal·lacions renovables amb emmagatzematge que aporten flexibilitat i que permeten incrementar la integració de les energies renovables en el sistema elèctric.

D'altra banda, una instal·lació d'emmagatzematge, en els termes que preveu l'article 6 de la Llei 24/2013, de 26 de desembre, és una instal·lació la particularitat de la qual és la d'utilitzar una energia acumulada (electroquímica, potencial, etc.) que té el seu origen en la transformació d'energia elèctrica. Segons es concebi l'emmagatzematge, aquesta

energia elèctrica pot provenir d'instal·lacions de generació amb les quals estigui hibridat l'emmagatzematge o bé directament de la xarxa elèctrica a la qual es connecta la instal·lació. Per tant, independentment de la seva finalitat última com a generadora d'electricitat, en determinats casos les instal·lacions d'emmagatzematge poden consumir energia de la xarxa.

Tenint en compte això, l'aplicació de l'article 39.3 de l'esmentada Llei 24/2013, de 26 de desembre, podria limitar la viabilitat de connexió d'instal·lacions d'emmagatzematge que es concebin perquè el seu consum d'energia elèctrica pugui provenir de la xarxa, encara que la seva finalitat última és la de ser generadors i quan, a més, són necessàries per aportar flexibilitat i contribuir a la seguretat del sistema elèctric.

Per això, i amb la intenció d'atorgar més seguretat jurídica, es considera necessari modificar l'article 39.3 per limitar-ne l'aplicació als consumidors «purs».

D'altra banda, el desplegament de les instal·lacions d'emmagatzematge necessita una definició concreta i específica per fomentar l'accés a la xarxa d'aquestes instal·lacions des del punt de vista de la demanda. La flexibilitat inherent a aquestes instal·lacions s'ha de tenir en compte en l'avaluació de la capacitat de les xarxes, s'ha de modificar l'anàlisi des de la garantia de subministrament del consum i fer valer la seva capacitat de suport al sistema permetent aflorar capacitat existent a les xarxes. Per això es regula que les instal·lacions d'emmagatzematge han de tenir permisos d'accés flexibles des de la perspectiva de la demanda.

Quant a la flexibilitat en el sistema elèctric, mitjançant la resposta de la demanda, l'emmagatzematge d'energia i altres solucions no fòssils de flexibilitat, es constitueix com un element clau per reforçar la resiliència del sistema, la millora de la seva eficiència i la protecció dels subministradors i els consumidors davant potencials volatilitats dels preus de l'electricitat.

En particular, la flexibilitat l'han d'avaluar periòdicament els estats membres, pel que fa a la seva necessitat a escala nacional en el sistema elèctric i sobre la base de les aportacions dels gestors de xarxes de transport i els gestors de xarxes de distribució, així com d'una metodologia comuna europea.

Per fer-ho, el Reglament (UE) 2019/943 del Parlament Europeu i del Consell, de 5 de juny, relatiu al mercat interior de l'electricitat, després de la seva reforma pel Reglament (UE) 2024/1747 del Parlament Europeu i del Consell de 13 de juny de 2024, estableix el marc per a l'avaluació periòdica de les necessitats de flexibilitat en el sistema elèctric dels estats membres.

Dins aquest marc i de les competències de l'Administració General de l'Estat determinades segons la Llei 24/2013, de 26 de desembre, per les quals correspon a l'Administració General de l'Estat l'establiment de la regulació bàsica de les activitats de subministrament d'energia elèctrica, les mesures necessàries per a la seva garantia, sostenibilitat econòmica i financera i les facultats de planificació i, en virtut de les atribucions competencials que estableix el Reial decret 503/2024, de 21 de maig, pel qual es desenvolupa l'estructura orgànica bàsica del Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic i es modifica el Reial decret 1009/2023, de 5 de desembre, en què s'estableix l'estructura orgànica bàsica dels departaments ministerials, es determina que sigui la Secretaria d'Estat d'Energia l'autoritat designada per fer aquest informe de necessitats de flexibilitat.

Un dels aspectes imprescindibles en el desenvolupament de la transició energètica i en la constitució del Mercat Interior d'Electricitat, especialment destacat en el conjunt normatiu vinculat al «Clean Energy Package», és la resposta de la demanda com a nova font de flexibilitat en els sistemes elèctrics i també com a mecanisme d'empoderament i impuls cap a un consumidor cada cop més proactiu.

I és que la resposta explícita de la demanda, com a alternativa a altres fonts de flexibilitat convencionals, contribueix a aconseguir un mercat de producció més eficient, augmenta la competència entre els diversos agents participants en els mercats d'electricitat i, en darrera instància, introdueix importants beneficis econòmics per al consumidor final d'energia elèctrica. A més, el seu desplegament resulta imperatiu per

dotar el sistema de nous recursos flexibles, davant la contínua integració d'instal·lacions de producció d'energia elèctrica d'origen renovable i el tancament ordenat de tecnologies de producció convencionals que fins avui han estat els principals responsables de l'equilibri permanent entre l'oferta i la demanda d'energia elèctrica. La transició cap a un mix d'electricitat plenament descarbonitzat, en els termes de major eficiència, requereix que la resposta de la demanda passi a tenir un rol eminentment protagonista, i del seu desplegament real i efectiu en pot dependre en gran manera l'èxit en la consecució dels objectius de descarbonització als quals s'ha compromès el Regne d'Espanya.

En aquesta resposta de la demanda, a més dels comercialitzadors i dels consumidors directes en el mercat, hi juga un paper fonamental l'agregador independent. I és precisament la necessitat d'impulsar el protagonisme d'aquesta figura el que fa precis adoptar les disposicions normatives necessàries que permetin, no tan sols consolidar la seva participació en els mercats, sinó assentar les bases que estimulin la participació dels agregadors independents com a part essencial en la resposta de la demanda.

Per tot l'anterior, per mitjà d'aquest Reial decret llei es modifica el marc legislatiu del sector elèctric per acomodar-lo a aquesta nova realitat, i es configuren els principis reguladors bàsics associats a la resposta de la demanda i a l'agregador independent.

Finalment, per tal de facilitar una millor gestió i organització dels recursos energètics distribuïts, s'incorpora la creació de la figura del gestor d'autoconsum, que són les persones físiques o jurídiques que representen els interessos dels consumidors associats a un autoconsum, mitjançant l'autorització per part d'aquests, fent en nom seu les gestions necessàries per al seu bon funcionament.

Aquestes mesures resulten d'extraordinària i urgent necessitat per aportar senyals de certesa i previsibilitat en l'evolució del sistema elèctric, alhora que per dotar-lo de més resiliència en el marc de solucions a la crisi d'electricitat.

En relació amb els mecanismes de capacitat, l'aprovació i entrada en vigor del Reglament (UE) 2019/943 ha configurat un marc regulador en matèria de seguretat de subministrament i cobertura de la demanda que han incorporat els ordenaments jurídics dels diversos estats membres. En altres aspectes, aquest marc normatiu estableix les pautes i obligacions que s'han de complir amb caràcter previ a l'aprovació d'un mecanisme de capacitat de conformitat amb el que estableix el capítol IV del Reglament esmentat.

Amb l'objecte de continuar amb el procés d'implementació d'un mecanisme de capacitat en el sistema elèctric peninsular, i per tal d'aclarir l'atribució competencial de les diverses autoritats competents involucrades en el procés d'aprovació del mecanisme de capacitat, per mitjà d'aquest Reial decret llei s'estableix la competència, d'una banda, de la persona titular del Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic per a l'establiment de mecanismes de capacitat que permetin garantir la cobertura de la demanda i, de l'altra, de la Direcció General de Política Energètica i Mines per a la fixació d'un conjunt de paràmetres que resulten imprescindibles per quantificar el nivell de seguretat de subministrament que s'ha de salvaguardar per mitjà d'aquests instruments reguladors.

Finalment, en relació amb els equips de generació portàtils, en l'actualitat, la Llei 24/2013, de 26 de desembre, per bé que preveu la possibilitat d'autoritzar instal·lacions d'emergència per a xarxes, no té en compte un procediment específic per autoritzar instal·lacions de generació i emmagatzematge temporals o d'emergència. Aquestes autoritzacions es podrien autoritzar a l'empara de l'article 7 de la Llei 24/2013, de 26 de desembre, que habilita possibles actuacions per part de l'Administració General de l'Estat, com a titular últim de la garantia i seguretat de subministrament energètic, en cas de situacions de risc per a la seguretat de subministrament, amb la necessària col·laboració de les comunitats autònomes afectades.

Això no obstant, per donar més cobertura, seguretat jurídica i sistematització a aquestes actuacions, es considera necessari introduir en la Llei la possibilitat que determinades instal·lacions de generació temporals o d'emergència quedin eximides de l'autorització administrativa prèvia, requerint una autorització administrativa de construcció i d'una autorització d'explotació.

III. Electrificació

El context en què es va produir la crisi d'electricitat el 28 d'abril de 2025 era de baixa demanda d'electricitat, tenint en compte l'època primaveral, que en un context de xarxa mallada pot contribuir a l'increment de les tensions pels efectes de capacitat de la xarxa. Tal com estableix l'informe del comitè, un impuls de l'electrificació permet un millor aprofitament del sistema elèctric i amb això un menor efecte de sobretensió en les línies i uns menors costos unitaris per al conjunt dels consumidors. A més a més, suposa la millor oportunitat per aprofitar el potencial de l'avantatge competitiu que suposen els costos competitius de les energies renovables a Espanya.

Per això, s'impulsen diverses mesures destinades a l'increment de la demanda elèctrica, mitjançant el millor aprofitament de les xarxes existents i de les mesures destinades a l'electrificació industrial i d'usos energètics, com ara la mobilitat i la climatització.

En primer lloc, s'introdueixen mesures per flexibilitzar la planificació de la xarxa de transport d'energia elèctrica per permetre que s'adapti millor a les necessitats canviants dels diversos agents, així com mesures específiques per afavorir l'alimentació de la demanda connectada a la xarxa de transport.

Una de les barreres recurrents per a l'electrificació de nous usos energètics són els elevats temps requerits en la pràctica perquè aquests nous usos elèctrics puguin arribar a posar-se en servei. Un cas especialment assenyalat d'aquesta realitat són les instal·lacions de punts de recàrrega de vehicles elèctrics en carretera, que no s'estan desenvolupant al ritme previst per complir amb els objectius europeus del Reglament (UE) 2023/1804 del Parlament Europeu i del Consell de 13 de setembre de 2023, relatiu a la implantació d'una infraestructura per als combustibles alternatius i pel qual es deroga la Directiva 2014/94/UE.

Per reduir els terminis de desplegament d'aquestes infraestructures s'afegeix un nou article al Reial decret 1183/2020, de 29 de desembre, d'accés i connexió a les xarxes de transport i distribució d'energia elèctrica, en què s'aclareixen els terminis que han de complir les companyies distribuïdores per posar en marxa les extensions de xarxa requerides per atendre nous subministraments. Addicionalment, es regulen per primera vegada aquests terminis per a la distribuïdora quan la nova extensió de xarxa l'executa una empresa instal·ladora a càrrec del sol·licitant, i no la mateixa companyia distribuïdora.

D'altra banda, per assegurar que els permisos d'accés i connexió a les xarxes elèctriques es corresponen amb projectes viables i per evitar efectes d'acaparament, s'estén a tots els consumidors connectats a tensions superiors a 1 kV la caducitat dels seus permisos d'accessos si la capacitat associada a aquests no s'utilitza en el termini de 5 anys.

Pel que fa a l'electrificació d'usos industrials, una altra de les mesures incloses en aquest Reial decret llei és el restabliment del mecanisme de suport per garantir la competitivitat de la indústria electrointensiva com a senyal d'electrificació per a la indústria.

Aquesta mesura, originalment introduïda en la normativa sectorial per mitjà del Reial decret llei 6/2022, de 29 de març, pel qual s'adopten mesures urgents en el marc del Pla Nacional de resposta a les conseqüències econòmiques i socials de la guerra a Ucraïna, i que es va mantenir en vigor fins al 22 de gener de 2025, es va concebre com un instrument destinat a contrarestar els efectes derivats de l'escalada de preus de l'electricitat causats per la invasió d'Ucraïna per part de Rússia sobre els consumidors electrointensius.

Atesa l'eficàcia demostrada durant els més de dos anys i mig d'aplicació, s'ha considerat oportú restablir-ne la vigència, sobretot en un context d'inestabilitat dels mercats internacionals, amb tensions geopolítiques de diversa índole que generen incertesa en la previsió d'ingressos i costos associats a aquestes indústries. El caràcter estratègic de les indústries electrointensives, a més, contribueix a reforçar la necessitat d'aprovar una mesura d'aquestes característiques.

D'altra banda, s'incorpora una modificació en la normativa reguladora de l'impost sobre activitats econòmiques (IAE) per afavorir l'electrificació industrial. En concret, en la regla 14a de la Instrucció per a l'aplicació de les Tarifes de l'IAE es regulen alguns dels elements tributaris que serveixen per al càlcul de la quota de l'impost. En les activitats mineres i industrials classificades en les agrupacions 1 a 4 de les Tarifes s'acostuma a usar com a element tributari la potència instal·lada. Es considera potència instal·lada tributable la resultant de la suma de les potències nominals, segons les normes tipificades, dels elements energètics destinats a l'equip industrial, de naturalesa elèctrica o mecànica.

Així, la norma exclou expressament els forns i calderes que funcionin a base de combustibles sòlids, líquids o gasosos. Tanmateix, la potència instal·lada dels forns i calderes elèctriques sí que computaria a l'efecte del càlcul de l'IAE, ja que pot comportar una barrera a l'electrificació. Per això, es modifica aquesta regla, de manera que tampoc no computin forns i calderes elèctrics, per contribuir així a l'electrificació.

A més a més, amb l'objectiu de donar nous senyals d'electrificació als consumidors, i en especial a la indústria, s'estableixen noves tipologies d'autoconsum. En concret, s'habilita que un consumidor pugui estar associat de manera simultània a dues modalitats d'autoconsum: un autoconsum individual sense excedents (per exemple, un autoconsum propi d'una instal·lació industrial) i un autoconsum mitjançant instal·lacions properes i associades a través de xarxa (per exemple, la generació propera que hi pugui haver al polígon industrial o a l'entorn on s'ubiqui la indústria).

Pel que fa a l'electrificació de mobilitat, l'article 53 de la Llei 24/2013, de 26 de desembre, inclou en el seu règim d'autoritzacions les infraestructures elèctriques de les estacions de recàrrega de vehicles elèctrics d'una potència superior a 3.000 kW.

Per dotar de més agilitat la instal·lació de punts de recàrrega i així aconseguir la descarbonització del sector del transport, s'eximeixen del règim d'autoritzacions que preveu l'article 53 de la norma esmentada les infraestructures elèctriques de les estacions de recàrrega de vehicles elèctrics d'una potència superior a 3.000 kW. La necessitat d'aquestes estacions es limita als casos en què sigui necessari el reconeixement de la utilitat pública de les instal·lacions i als casos en què es prevegi la necessitat de l'avaluació d'impacte ambiental del projecte, segons el que disposa la Llei 21/2013, de 9 de desembre.

L'article 28 del Reial decret Llei 4/2024, de 26 de juny, pel qual es prorroguen determinades mesures per fer front a les conseqüències econòmiques i socials derivades dels conflictes a Ucraïna i al Pròxim Orient i s'adopten mesures urgents en matèria fiscal, energètica i social, va introduir una modificació en la Llei 24/2013, de 26 de desembre, del sector elèctric, mitjançant la qual s'atribueix a l'operador del sistema elèctric una nova funció relativa a la recollida i el tractament de la informació dinàmica dels punts de recàrrega elèctrica, i es designa, en la disposició addicional tercera del Reial decret Llei esmentat, aquesta entitat com a responsable del desplegament i de l'execució del Sistema de Gestió i Visualització (SGV) d'aquesta informació.

El procediment d'enviament d'aquesta informació va ser desplegat mitjançant l'Ordre TED/445/2023, de 28 d'abril, per la qual es regula la informació que els prestadors de servei de recàrrega energètica han de remetre al Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic, a les comunitats autònomes i a les ciutats de Ceuta i Melilla.

Un cop posat en funcionament l'SGV per part de l'operador del sistema, s'ha constatat que, a través dels mecanismes de remissió de dades dinàmics emprades pels operadors de punts de recàrrega (CPO), també es pot remetre la informació de caràcter estàtic que estableix l'annex III de l'Ordre TED/445/2023, de 28 d'abril, que requereix una freqüència d'actualització considerable. Habilitar l'operador del sistema perquè pugui obtenir aquestes dades de caràcter estàtic ha de servir per millorar ostensiblement l'actual sistema de remissió manual habilitat pel Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic.

En conseqüència, per tal de garantir una gestió més eficaç i coordinada de la informació, reduir les càrregues administratives als operadors de punts de recàrrega i

donar compliment al principi d'eficiència que ha de regir l'actuació de les administracions públiques, s'habilita expressament l'operador del sistema elèctric per a la recollida i el tractament conjunt de la informació dinàmica i estàtica dels punts de recàrrega elèctrica, de conformitat amb el que estableix l'annex III de l'Ordre TED/445/2023, de 28 d'abril.

Quant a l'electrificació de climatització, s'incorporen dues mesures que faciliten l'adopció d'instal·lacions de bombes de calor, com poden ser l'aerotèrmia i la geotèrmia.

En primer lloc, s'actualitza la Llei de propietat horitzontal per clarificar que el marc per a la presa de decisions en la junta de propietaris respecte de la instal·lació de sistemes d'aprofitament d'energies renovables també inclou aquestes tecnologies. Amb això, s'aporta seguretat jurídica i es facilita l'electrificació de la climatització en aquests àmbits.

En segon lloc, s'actualitza la normativa relativa als tributs locals, de manera que les entitats locals puguin regular bonificacions en l'impost sobre béns immobles (IBI) i en l'impost sobre construccions, instal·lacions i obres (ICIO) per incentivar la instal·lació de sistemes d'energia ambient, com pot ser l'aerotèrmia, de la mateixa manera que estava ja previst per a sistemes d'aprofitament d'energia solar.

L'adopció de les mesures d'increment de la demanda elèctrica és urgent per donar un senyal immediat que permeti que els diversos agents puguin avançar en l'electrificació en els àmbits industrial, de mobilitat i de climatització i, amb això, aconseguir un millor aprofitament de les xarxes existents, menors costos unitaris per als consumidors i l'aprofitament dels costos competitiu resultat del desplegament de generació renovable.

L'evolució tecnològica de les energies renovables ha permès que aquestes formin part, cada vegada més, del conjunt d'eines que contribueixen a una operació segura i eficient del sistema. Per això, i amb l'objectiu de dotar el sistema, de manera ordenada, d'instal·lacions amb les últimes prestacions requerides a la generació renovable que puguin contribuir a aquesta operació segura, s'introdueixen diverses mesures.

En primer lloc, la repotenciació d'instal·lacions renovables permet substituir, en un emplaçament antropitzat, amb una elevada disponibilitat de recurs energètic, tecnologia de generacions anteriors per noves instal·lacions més eficients i amb més capacitats de contribució al sistema elèctric.

En aquest sentit, l'article 16 *quater*.1 de la Directiva (UE) 2023/2413 del Parlament Europeu i del Consell, de 18 d'octubre (DER III), estableix que en determinades condicions, «els estats membres han de vetllar perquè els procediments de concessió d'autoritzacions per a les connexions a la xarxa de transport o de distribució no excedeixin els tres mesos a partir de la seva sol·licitud a l'entitat pertinent, llevat que hi hagi problemes de seguretat justificats o que existeixi una incompatibilitat tècnica dels components del sistema».

Per donar compliment a aquest manament, el Reial decret llei té en compte que els terminis de tramitació tant substantius com ambientals a les instal·lacions que sol·licitin autoritzacions administratives i avaluació d'impacte ambiental per repotenciar per una quantia inferior al 25% addicional de la potència instal·lada originalment es veuran reduïts a la meitat.

En connexió amb tot això, encara que l'article 115.2 del Reial decret 1955/2000, d'1 de desembre, recull els supòsits que han de complir les modificacions de projectes d'instal·lacions de producció d'energia elèctrica que no necessitin una avaluació d'impacte ambiental ordinària, per no requerir una autorització administrativa prèvia de modificacions i, per tant, portar una autorització administrativa de construcció de modificacions, cal incloure expressament el règim d'autoritzacions previstes per a aquesta mena de modificacions de projectes, així com una reducció de terminis a la meitat.

Quant al tràmit d'avaluació d'impacte ambiental, l'article 16 *quater* de la Directiva (UE) 2023/2413, al seu apartat 2, estableix que «Quan la repotenciació d'una central elèctrica d'energies renovables estigui subjecta al procés de selecció que preveu l'article 16 *bis*, apartat 4, a la determinació de si el projecte requereix una avaluació d'impacte ambiental o a una avaluació d'impacte ambiental d'acord amb l'article 4 de la Directiva

2011/92/UE, aquest procés de control, determinació o avaluació d'impacte ambiental s'ha de limitar a l'impacte potencial derivat d'un canvi o d'una ampliació en comparació del projecte original».

La Llei 21/2013, de 9 de desembre, té en compte a l'article 7 l'avaluació d'impacte ambiental simplificada per a les modificacions o ampliacions de projectes ja autoritzats, executats o en execució que puguin tenir efectes ambientals addicionals. Per bé que les modificacions que per si mateixes compleixin els lindars dels annexos d'aquesta llei no se sotmeten a avaluació d'impacte ambiental simplificada per modificació de projecte, sinó que se'n fa una avaluació ambiental independent. Cal regular expressament que el procediment d'avaluació ambiental aplicable a aquesta mena de projectes es faci sobre l'impacte diferencial i addicional que suposa l'ampliació del projecte respecte del projecte original.

Quant a la tramitació i la instal·lació de nous projectes renovables, el Reial decret llei 23/2020, de 23 de juny, pel qual s'aproven mesures en matèria d'energia i en altres àmbits per a la reactivació econòmica, ha establert mesures per a la incorporació ordenada de les instal·lacions de producció d'origen renovable en el sistema elèctric, i ha obligat els promotors a concentrar el seu desplegament i la seva execució en un període de temps ajustat, mitjançant el compliment de determinades fites.

L'article 1 d'aquest Reial decret llei 23/2020, de 23 de juny, que determina cinc fites administratives, estableix que els permisos d'accés i connexió caduquen automàticament si en un determinat termini no s'han complert les fites definides. Així mateix, s'estableix un termini a computar en mesos, bé des de l'entrada en vigor del mateix Reial decret llei, bé des de l'obtenció del permís d'accés per als posteriors al 25 de juny de 2020.

De conformitat amb el Reial decret llei 23/2020, de 23 de juny, els titulars dels permisos d'accés per a instal·lacions de generació d'energia elèctrica han d'acreditar davant el gestor de la xarxa, en els terminis estipulats a aquest efecte, el compliment de la fita corresponent. En cas contrari, la no acreditació davant el gestor de la xarxa suposa la caducitat automàtica dels permisos d'accés i de connexió.

L'establiment d'aquestes fites ha estat una mesura reguladora eficaç, atès que s'ha aconseguit ordenar, fomentar i llançar l'establiment d'instal·lacions renovables.

En aquest camí de transició, les mesures cautelars judicials o administratives tenen prevalença sobre les fites administratives que s'apliquen per a l'entrada en servei d'instal·lacions de generació renovable per tal d'aconseguir la protecció d'altres interessos que podrien resultar danyats de manera irreversible. Arribats a aquest extrem, resulta raonable i proporcionat traslladar aquesta suspensió cautelar de les instal·lacions autoritzades a les fites, per tal que el termini per al compliment d'aquestes fites tingui en consideració aquest temps suspès.

D'altra banda, i com s'ha assenyalat en altres ocasions, l'acceleració forta de l'electrificació de l'economia a escala mundial i en l'àmbit nacional està tensant la cadena de subministrament i construcció, la qual cosa s'està traduint en efectes indesitjats com són l'allargament dels terminis de lliurament, la dificultat per trobar proveïdors de béns d'equip i instal·ladors, cosa que comporta importacions de llocs més llunyans, la instal·lació d'equips de menys qualitat, l'increment de preus o increments de la petjada de carboni de les plantes de producció.

Així mateix, en la tramitació i l'execució dels projectes renovables, a vegades s'han donat diverses casuístiques que han estès els calendaris d'execució dels projectes, mentre que hi ha casos en què determinats projectes es veuen afectats per la modificació d'altres amb els quals comparteixen infraestructura d'evacuació.

Tots aquests fets, juntament amb la necessitat que el desplegament renovable sigui ordenat i eficient, aconsellen obrir una nova finestra per reajustar el semestre en què es confia posar en servei les instal·lacions. Aquesta mesura resulta d'extraordinària i urgent necessitat, atès que s'ha d'aprovar abans que finalitzi el termini per a la consecució de la cinquena fita dels projectes en qüestió, cosa que per a alguns projectes ha de passar el pròxim 25 de juny de 2025.

Resulta indubtable que el compliment de la cinquena fita administrativa que regula el Reial decret llei 23/2020, de 23 de juny, ha d'implicar que la instal·lació es troba en funcionament, que aboca energia al sistema elèctric i que compleix tots els requisits exigibles en la normativa que han anat sorgint durant els anys. Aquest fet fa que resulti necessari emprendre amb caràcter urgent la revisió dels articles relatius a les autoritzacions d'explotació del Reial decret 1955/2000, d'1 de desembre.

Aquesta norma recull, en el seu règim d'autoritzacions, l'existència de l'autorització d'explotació. Això no obstant, el Reial decret 413/2014, de 6 de juny, pel qual es regula l'activitat de producció d'energia elèctrica a partir de fonts d'energia renovables, cogeneració i residus, desplega el règim jurídic i econòmic de l'activitat de producció introduint-hi l'autorització d'explotació provisional per a proves i l'autorització d'explotació definitiva.

En conseqüència, es proposa introduir en el Reial decret 1955/2000, d'1 de desembre, la diferenciació entre totes dues fases d'autorització d'explotació per aportar més seguretat jurídica en l'aplicació del règim d'autoritzacions desplegat pel Reial decret esmentat.

Així mateix, la compartició entre diversos subjectes productors d'infraestructures d'evacuació amb distintes dates per a la seva entrada en servei requereix necessàriament una regulació que permeti que les empreses es puguin adequar a aquesta realitat per a la seva entrada en servei, a la vista de calendaris d'execució dels diversos projectes que poden divergir.

D'altra banda, per bé que en el moment d'aprovació del sistema de fites administratives se sabia que els bombaments hidràulics són projectes amb un llarg període de maduració i se'ls va donar un tractament especial, tant pel que fa a la flexibilitat en fites intermèdies com en el termini màxim per al compliment de la fita d'autorització d'explotació, l'evolució dels diversos projectes d'aquesta tecnologia aconsellen, per prudència, estendre el termini d'aquesta cinquena i última fita fins als 12 anys.

De cara al desenvolupament tecnològic, les plataformes d'experimentació suposen un element clau per impulsar el desenvolupament, la recerca i l'assaig de noves tecnologies d'aprofitament, tant d'energia procedent del medi marí com d'altres vectors energètics, que poden ser clau per testar noves tecnologies que contribueixin al reforçament del sistema elèctric.

Cal donar cabuda en el règim d'autoritzacions, així com a l'efecte d'accés i connexió a la xarxa de transport o distribució, a aquesta mena de plataformes, tenint en compte que es poden considerar com a instal·lacions de producció.

D'altra banda, per tal d'assegurar una transició justa amb les persones i els territoris, diverses normes han anat regulant els coneguts com a concursos d'accés en nusos de transició justa, de manera que en la concessió de la totalitat o de part de la capacitat d'accés d'evacuació dels nusos de la xarxa afectats per tancaments d'instal·lacions d'energia tèrmica de carbó o termonuclear, a les noves instal·lacions de generació a partir de fonts d'energia renovables, a més dels requisits tècnics i econòmics, ponderin els beneficis mediambientals i socials.

Tenint en compte la diversitat de casuístiques elèctriques i territorials, cal establir que puguin ser considerats nusos de transició justa a aquests efectes els que es trobin en la proximitat dels nusos als quals evacuin les centrals objecte de tancament.

Finalment, des del març de 2024 ha augmentat sensiblement el nombre d'hores amb preus de mercat diari de l'electricitat nuls o negatius. Aquesta situació s'ha accentuat els mesos d'abril i maig de 2025, sobretot en aquest últim mes, durant el qual aquest fenomen s'ha produït en totes les hores entre les 12.00 i les 17.00. Aquesta circumstància no va ser prevista en l'estimació de les hores equivalents de funcionament mínim i del llindar de funcionament per al semiperíode regulador 2023-2025, i la seva revisió no va ser possible per via reglamentària. Per això, per tal que les instal·lacions amb règim retributiu específic no disminueixin els seus ingressos anuals previstos, cal reduir de manera urgent i excepcional, per a l'any 2025, els valors del nombre d'hores

equivalents de funcionament mínim i del llindar de funcionament en un 25% respecte dels valors en vigor.

D'altra banda, per mitjà d'aquest Reial decret llei es permet l'ús del romanent de l'extracost relatiu a la producció d'energia elèctrica dels territoris no peninsulars amb càrrec als pressupostos generals de l'Estat corresponent als exercicis 2017, 2018 i 2020 a l'exercici en curs per contribuir, d'aquesta manera, a millorar l'equilibri entre ingressos i costos associats a aquesta activitat l'any 2025.

La disposició transitòria única fixa el règim temporal d'aplicació dels permisos d'accés i de connexió atorgats amb anterioritat a l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei.

Per part seva, amb la intenció de la seguretat jurídica, per la disposició final primera s'introdueix una modificació en la Llei 24/2013, de 26 de desembre, per establir el criteri per a la imputació i el repartiment entre peatges i càrrecs dels interessos que, si s'escau, es puguin generar en els comptes del sistema de liquidacions del sector elèctric.

La disposició final segona modifica el Reial decret 1183/2020, de 29 de desembre, d'accés i connexió a les xarxes de transport i distribució d'energia elèctrica, i determina que la sol·licitud expressa perquè l'òrgan competent per atorgar l'autorització de la instal·lació es pronunciï sobre si la garantia està adequadament constituïda ha d'incloure, llevat de determinats casos, el nus i la tensió de la xarxa de transport o distribució a la qual es preveu sol·licitar l'accés i la connexió. Així mateix, es modifica el Reial decret esmentat per aclarir el tractament de les instal·lacions d'emmagatzematge en la tramitació dels procediments d'accés i connexió.

Adicionalment, i a causa del fort apetit pels permisos d'accés a la xarxa elèctrica per a la connexió de la demanda, s'hi introdueixen els criteris perquè una instal·lació es continuï considerant la mateixa a l'efecte de mantenir els permisos d'accés de demanda, cosa que ja s'estava fent per als permisos de generació, i s'estén a tots els consumidors connectats a tensions superiors a 1 kV la caducitat dels seus permisos d'accessos si la capacitat que tenen associada no s'usa en el termini de 5 anys.

La disposició final tercera identifica els títols competencials a l'empara dels quals es dicta la norma.

La disposició final quarta es refereix a la incorporació del dret de la Unió Europea i les disposicions finals cinquena, sisena i setena salvaguarden el rang de certes disposicions reglamentàries, habiliten el Govern a dictar normativa de desplegament i fixen el moment de l'entrada en vigor, respectivament.

IV. Justificació de l'extraordinària i urgent necessitat

L'article 86 de la Constitució espanyola permet que el Govern pugui dictar decrets llei «en cas d'extraordinària i urgent necessitat», sempre que no afectin l'ordenament de les institucions bàsiques de l'Estat, els drets, els deures i les llibertats dels ciutadans que regula el títol I de la Constitució, el règim de les comunitats autònomes ni el dret electoral general. Es configura, per tant, aquesta norma com un instrument amb uns contorns ben definits en què el judici polític d'oportunitat i necessitat gaudeix d'un marge ampli, sempre que s'orienti a assolir un resultat concret davant una situació d'urgència ineludible.

El Reial decret llei constitueix un instrument constitucionalment lícit, sempre que, tal com reiteradament ha exigít el nostre Tribunal Constitucional (entre moltes altres, sentències 6/1983, de 4 de febrer, F 5; 11/2002, de 17 de gener, F 4; 137/2003, de 3 de juliol, F 3, i 189/2005, de 7 de juliol, F 3; 68/2007, F 10, i 137/2011, F 7), el fi que justifica la legislació d'urgència sigui subvenir a una situació concreta, dins dels objectius governamentals que, per raons difícils de preveure, requereix una acció normativa immediata en un termini més breu que el requerit per la via ordinària o pel procediment d'urgència per a la tramitació parlamentària de les lleis, màximament quan la determinació del procediment esmentat no depèn del Govern.

Per tant, ha de quedar acreditada «l'existència d'una connexió necessària entre la situació d'urgència definida i la mesura concreta adoptada per subvenir-hi (STC 29/1982, de 31 de maig, FJ 3; 182/1997, de 20 d'octubre, FJ 3, i 137/2003, de 3 de juliol, FJ 4)».

En relació amb les mesures proposades en l'informe de conclusions que s'ha esmentat i del conjunt de mesures que s'acullen en aquest Reial decret llei i la motivació del qual es detalla en els successius apartats d'aquesta exposició de motius, l'extraordinària i urgent necessitat de la seva aprovació immediata es justifica en la necessitat de reforçar la resiliència, la robustesa i l'estabilitat del sistema elèctric, dimensions del sistema elèctric que és necessari abordar després de l'incident del 28 d'abril de 2025, per tal com es tracta d'un servei essencial, d'interès econòmic general. Per bé que la ràpida reposició i recuperació total del subministrament després de la crisi del 28 d'abril de 2025 va evitar en gran manera les greus repercussions de la manca de continuïtat de subministrament en qualsevol punt de la cadena global, també va fer evident que la garantia del subministrament afecta funcions tan bàsiques per al benestar i la seguretat del conjunt de la societat com ara la salut, el transport, l'activitat comercial i industrial, la seguretat i la defensa. La crisi d'electricitat del 28 d'abril de 2025, de caràcter extraordinari per les seves inèdites dimensions, en definitiva, ha posat en relleu la urgent necessitat d'adoptar mesures que reforcin el sistema elèctric, amb l'objectiu comú de reforçar un subministrament que, sense incórrer en cap exageració, es pot qualificar de vital en tots els vessants del benestar social i del desenvolupament social i econòmic.

Les mesures que es tenen en compte són fonamentals en aquest sentit. La tramitació ordinària de la seva implementació comportaria el risc de no respondre a temps als riscos i les oportunitats identificades. Les propostes, d'altra banda, són proporcionades i estrictament necessàries per evitar un perjudici greu i irreparable.

Això és obvi pel que fa al conjunt de mesures que integren el capítol I d'aquest Reial decret llei, perquè l'assegurament que no es torni a repetir una crisi d'electricitat com la de l'últim 28 d'abril exigeix, per descomptat, adoptar totes les mesures tendents a reforçar la supervisió del sistema i, a més, a reforçar la verificació del compliment dels manaments legals i reglamentaris que l'afecten. També és evident que no es poden posposar les mesures tècniques que s'adopten al capítol I relacionades amb el control de tensió i l'amortiment en cas d'oscil·lacions, que van jugar un paper fonamental en el zero elèctric.

Amb relació a les mesures que s'implementen al capítol II sobre emmagatzematge, flexibilitat i modernització, és imprescindible adoptar-les amb caràcter immediat en la mesura que aporten senyals de certesa i previsibilitat en l'evolució del sistema elèctric, alhora que el doten de més resiliència.

Quant a les mesures d'impuls a l'electrificació que s'adopten al capítol III, concorre la mateixa necessitat urgent d'aprovació, en la mesura que el foment de la demanda elèctrica s'ha identificat com a mesura clau en l'informe d'anàlisi del 28 d'abril, així com perquè el desplegament de renovables ha de ser ordenat i eficient, i aquests objectius no es podrien aconseguir sense obrir una nova finestra per reajustar el semestre en què es confia posar en servei les instal·lacions. Per fer-ho, és imprescindible que s'aprovi abans que finalitzi, al final d'aquest mes de juny, el termini per a la consecució de la cinquena fita dels projectes en qüestió.

V. Principis de bona regulació

Aquest Reial decret llei s'adequa als principis de bona regulació que preveu l'article 129 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques; en particular, als principis de necessitat, eficàcia, proporcionalitat, seguretat jurídica, transparència i eficiència.

Així, doncs, atenent els principis de necessitat i eficàcia, hi ha un interès general clar i evident que sosté les mesures que aprova la norma, i el reial decret llei és l'instrument més immediat i eficaç per garantir-ne la consecució. Així mateix, s'hi respecta el principi

de proporcionalitat, atès que conté la regulació merament imprescindible per a la consecució dels objectius abans esmentats.

Al seu torn, la norma és coherent amb l'ordenament jurídic vigent, i s'ajusta, per això, al principi de seguretat jurídica. I, finalment, pel que fa al principi de transparència, aquesta norma, encara que està exempta dels tràmits de consulta pública, audiència i informació pública, ja que es tracta d'un decret llei, tal com autoritza l'article 26.11 de la Llei 50/1997, de 27 de novembre, del Govern, defineix clarament els seus objectius, reflectits tant en la part expositiva com en la memòria adjunta. Finalment, en relació amb el principi d'eficiència, en aquest Reial decret llei s'ha procurat que la norma generi les mínimes càrregues administratives per als ciutadans.

Aquest Reial decret llei es dicta a l'empara de les regles 8a, 13a, 14a, 22a, 23a i 25a de l'article 149.1 de la Constitució, que atribueixen a l'Estat la competència exclusiva en matèria de legislació civil; de bases i coordinació de la planificació general de l'activitat econòmica; hisenda general i deute de l'Estat; d'autorització de les instal·lacions elèctriques quan el seu aprofitament afecti una altra comunitat o el transport d'energia surti del seu àmbit territorial; legislació bàsica sobre protecció del medi ambient, sense perjudici de les facultats de les comunitats autònomes d'establir normes addicionals de protecció; i de bases del règim miner i energètic, respectivament.

En la seva virtut, fent ús de l'autorització que conté l'article 86 de la Constitució espanyola, a proposta de la ministra per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic i la ministra d'Hisenda, i amb la deliberació prèvia del Consell de Ministres a la reunió del dia 24 de juny de 2025,

DISPOSO:

CAPÍTOL I

Mesures destinades a la resiliència del sistema elèctric

Secció 1a Reforçament de la supervisió i verificació del compliment i la transparència de dades

Article 1. *Manaments a la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència en relació amb la crisi d'electricitat del 28 d'abril de 2025.*

1. En el termini de sis mesos després de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei, la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència ha d'elaborar un informe de seguiment del compliment de les obligacions de control de tensió per part de tots els subjectes del sector que hi estiguin obligats. Aquest informe s'ha d'actualitzar trimestralment, s'ha de remetre a la Secretaria d'Estat d'Energia i ha de ser públic. Per a la seva elaboració, la CNMC pot requerir la informació que consideri oportuna als subjectes obligats i a l'operador del sistema.

2. En el termini de dotze mesos després de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei, la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència ha de completar un pla d'inspecció extraordinari de les capacitats de reposició de tots els agents que participen en el procés de reposició i ha de prestar una atenció especial a les instal·lacions de generació amb engegada autònoma, als cicles combinats i a les xarxes de distribució, incloent-hi tots els components d'aquestes a partir d'1 kV. Aquest Pla d'inspecció té caràcter periòdic i s'ha de fer cada 3 anys després de la conclusió d'aquest primer exercici. El resultat d'aquesta anàlisi ha de ser públic.

Article 2. *Manaments a l'operador del sistema en relació amb la crisi d'electricitat del 28 d'abril.*

1. L'operador del sistema ha de presentar a la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència i al Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic els resultats d'un procés d'anàlisi i revisió, que poden incloure una proposta de modificacions normatives dels aspectes següents de l'operació del sistema:

a) En un termini no superior a tres mesos des de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei, s'ha d'analitzar la instal·lació i la correcta configuració de sistemes d'estabilització PSS i POD (en generació síncrona i asíncrona, respectivament) per reforçar la robustesa i l'amortiment del sistema en cas d'oscil·lacions.

b) En un termini no superior a sis mesos des de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei, s'ha d'analitzar una nova regulació de resposta a la velocitat de variació de la tensió, que vagi més enllà de l'establiment de valors estàtics de tensió d'operació màxims i mínims.

c) En un termini no superior a nou mesos des de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei, s'han d'analitzar els requisits d'injecció de potència a la xarxa per part de les instal·lacions de producció, incloent-hi aspectes com ara l'estabilitat en la injecció de potència activa.

d) En un termini no superior a dotze mesos des de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei, s'han d'analitzar la regulació dels serveis d'ajust i la programació de les restriccions tècniques per incorporar-hi les noves situacions del sistema i solucions innovadores per a la seva resolució des d'una perspectiva de neutralitat tecnològica i d'optimització de costos per al conjunt de consumidors.

e) En un termini no superior a dotze mesos des de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei, s'ha d'analitzar una proposta de procediment d'operació del sistema elèctric que serveixi per establir la coordinació entre els plans de desplegament de la xarxa de transport i els plans de desplegament de la xarxa de distribució.

f) En un termini no superior a quinze mesos des de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei, s'han d'analitzar els requisits mínims necessaris de monitoratge per a l'anàlisi d'incidents. S'han de definir, almenys, la necessitat de registres de faltes (oscil·lografia), registres de pertorbació que emmagatzemin de manera contínua amb un període de mostreig d'almenys 20 ms (50 Hz) i la necessitat que aquests registres tinguin sincronització horària.

g) En un termini no superior a quinze mesos des de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei, s'ha d'analitzar la definició d'un procediment en què s'estableixi com remetre a l'OS la informació sol·licitada per fer l'anàlisi d'incidents en el sistema elèctric.

2. En els casos en què el resultat de l'anàlisi de l'operador del sistema inclogui una proposta de modificació de la normativa, aquesta l'ha d'aprovar, si escau, en el termini de sis mesos la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència o el Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic en funció de les seves competències respectives.

Article 3. *Habilitació a l'operador del sistema per a la gestió de dades i el seu subministrament als clients finals.*

S'introdueix una nova lletra ae) a l'article 30.2 de la Llei 24/2013, de 26 de desembre, del sector elèctric, amb la redacció següent:

«ae) La gestió de la informació necessària que li permeti servir com a punt d'accés de les dades de tots els clients finals, tant pel que fa a l'accés dels clients a les seves dades com pel que fa a l'accés a aquestes per tercers parts elegibles de conformitat amb les obligacions que sobre això estableixi la normativa en vigor. L'exercici d'aquesta funció tindrà lloc una vegada s'aprovi i siguin aplicables l'ordre

de la persona titular del Ministeri per a la Transició Energètica i el Repte Demogràfic que desplegui el contingut d'aquesta funció.»

Article 4. *Responsabilitat d'infraestructures compartides.*

Es modifica l'article 21.5 de la Llei 24/2013, de 26 de desembre, del sector elèctric, que passa a tenir la redacció següent:

«5. Formen part de la instal·lació de producció les seves infraestructures d'evacuació, que inclouen la connexió amb la xarxa de transport o de distribució i, si s'escau, la transformació d'energia elèctrica.

El que disposa el paràgraf anterior també s'aplica a les instal·lacions d'emmagatzematge que injectin energia a les xarxes de transport o distribució.

Els titulars d'instal·lacions de producció i d'instal·lacions d'emmagatzematge que utilitzin infraestructures d'evacuació compartides per abocar en una mateixa posició d'una subestació de transport o distribució han de respondre davant el sistema elèctric solidàriament davant qualsevol succés, petició, acte o omissió dels seus deures que es produeixi o que estigui motivat en aquestes infraestructures comunes d'evacuació.

Tots i cadascun dels subjectes que evacuïn fent servir aquestes infraestructures comunes han de comunicar abans de l'obtenció de la resolució d'autorització administrativa prèvia de la instal·lació de producció o emmagatzematge un acord signat per tots els titulars que ha de recollir el repartiment de responsabilitats entre els diversos productors i titulars d'instal·lacions d'emmagatzematge. En cap cas pot assumir aquesta responsabilitat una altra persona física o jurídica. L'acord tampoc no pot estipular que un subjecte que evacui a través d'aquests quedi exempt de cap responsabilitat.

Quan un nou subjecte faci servir aquesta infraestructura comuna d'evacuació, aquest acord s'ha d'actualitzar. Aquesta actualització s'ha de comunicar a totes les administracions responsables de l'emissió de les autoritzacions d'aquestes instal·lacions de producció o instal·lacions d'emmagatzematge.

La no presentació dels acords assenyalats anteriorment implica que el repartiment de les responsabilitats dels titulars d'instal·lacions de producció i d'instal·lacions de transport que evacuïn a través d'aquesta sigui proporcional a la capacitat d'accés que recullin els seus permisos d'accés i de connexió.»

Article 5. *Remissió dels acords d'infraestructures d'evacuació compartides.*

Els productors d'energia elèctrica i titulars d'instal·lacions d'emmagatzematge, que evacuïn a la mateixa posició de transport o distribució fent servir una infraestructura d'evacuació compartida i que ja disposin d'autorització administrativa prèvia d'aquestes, han de remetre a les administracions que van dictar les seves autoritzacions administratives en el termini d'un any l'acord al qual es fa referència a l'article 21.5 de la Llei 24/2013, de 26 de desembre.

L'incompliment en el termini assenyalat del que disposa el paràgraf anterior implica que el repartiment de les responsabilitats dels titulars d'instal·lacions de producció i d'instal·lacions d'emmagatzematge que evacuïn a través d'aquesta es faci de manera proporcional a la capacitat d'accés que recullin els seus permisos d'accés i de connexió.

Secció 2a Mesures per al reforçament del control de tensió i l'amortiment en cas d'oscil·lacions

Article 6. Increment de la resiliència de la xarxa de transport d'energia elèctrica.

Per tal d'incrementar la resiliència de la xarxa de transport d'energia elèctrica, el Consell de Ministres ha d'aprovar una llista d'actuacions específiques per al control de la tensió, l'estabilitat en cas d'oscil·lacions i el reforç de la resiliència del sistema elèctric, que s'incorporen al Pla de desenvolupament de la xarxa de transport d'energia elèctrica 2021-2026.

Excepcionalment, aquesta modificació del Pla de desenvolupament de la xarxa de transport d'energia elèctrica s'ha de fer sense tràmit d'audiència, sense necessitat dels informes de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència i de les comunitats autònomes i ciutats de Ceuta i Melilla afectades i pot sobrepassar els límits d'inversió anual que estiguin establerts i ser remunerada pel sistema elèctric.

Així mateix, aquest Acord de Consell de Ministres pot reduir els terminis relatius a la tramitació substantiva i ambiental, si aquesta fos necessària, de les actuacions l'autorització de les quals sigui competència de l'Administració General de l'Estat.

Article 7. Adaptació de les penalitzacions per incompliment de control de tensió.

El Reial decret 413/2014, de 6 de juny, pel qual es regula l'activitat de producció d'energia elèctrica a partir de fonts d'energia renovables, cogeneració i residus queda modificat de la manera següent.

U. Es modifica l'apartat e) de l'article 7, que queda redactat de la manera següent:

«e) Pel que fa al servei d'ajust de control del factor de potència:

i) Les instal·lacions s'han de mantenir, de manera horària, dins el rang de factor de potència que s'indica a l'annex III. Aquest rang es pot modificar, amb caràcter anual, per resolució de la Secretaria d'Estat d'Energia, a proposta de l'operador del sistema, que en tot cas s'ha de situar entre els valors extrems de factor de potència: 0,98 capacitiu i 0,98 inductiu. Aquest rang pot ser diferent en funció de les zones geogràfiques, d'acord amb les necessitats del sistema. Aquesta resolució és objecte de publicació en el *Butlletí Oficial de l'Estat*.

No obstant això, les instal·lacions incloses dins de l'àmbit d'aplicació del Reglament (UE) 2016/631, de 14 d'abril de 2016, han d'ajustar el seu control del factor de potència a les capacitats tècniques exigides a l'ordre ministerial que aprovi els requisits que han d'establir els gestors de xarxa pertinents de conformitat amb el que estableix el Reglament esmentat.

En el cas d'instal·lacions de producció amb un consumidor associat, aquest requisit s'aplica de manera individual a la instal·lació de producció.

L'incompliment d'aquesta obligació comporta el pagament de la penalització prevista a l'annex III esmentat per a les hores en què s'incorri en incompliment.

ii) Les instal·lacions la potència instal·lada de les quals sigui igual a 5 MW o superior, o 0,5 MW en el cas dels sistemes elèctrics dels territoris no peninsulars, han de seguir les instruccions que puguin ser dictades per l'operador del sistema per a la modificació del rang de factor de potència anteriorment definit, depenent de les necessitats del sistema. En cas d'incompliment d'aquestes instruccions, s'ha d'aplicar la penalització que estableix l'annex III.

Alternativament al que preveu el paràgraf anterior, les instal·lacions la potència instal·lada de les quals sigui igual a 5 MW o superior, o 0,5 MW en el cas dels sistemes elèctrics dels territoris no peninsulars, poden participar voluntàriament en el servei d'ajust de control de tensió aplicable als productors a partir de fonts d'energia renovables, cogeneració i residus seguint les consignes de tensió en un determinat nus del sistema que doni l'operador del sistema. Les consignes de

tensió, el seu seguiment i els requisits que ha de complir per ser proveïdor d'aquest servei són les que estableixen les disposicions de desplegament corresponents. Els mecanismes de retribució els estableix la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència en l'àmbit del desenvolupament del servei de no freqüència de control de tensió. Mentre aquests mecanismes no siguin aplicables, en cas d'incompliment dels requisits que estableix aquest servei d'ajust, s'ha d'aplicar la penalització que estableix l'annex III.

En igualtat de la resta de criteris establerts reglamentàriament, l'operador del sistema ha de considerar preferents, a l'efecte de despatx, els generadors que rebin consignes de tensió.

En els casos en què la instal·lació estigui connectada a la xarxa de distribució, la modificació del rang de factor de potència aplicable a aquesta ha de tenir en compte les limitacions que pugui establir el gestor de la xarxa de distribució, per raons de seguretat de la seva xarxa. El gestor de la xarxa de distribució pot proposar a l'operador del sistema les instruccions específiques que consideri pertinents, que cal tenir en compte.

iii) Sense perjudici de tot l'anterior, les instal·lacions que compleixin els requisits per ser proveïdor del servei de no freqüència de control de tensions de la xarxa poden participar en aquest servei d'ajust i s'han d'aplicar els mecanismes de retribució que normativament s'estableixin.

La penalització per incompliment que estableix l'annex III la pot revisar anualment la persona titular del Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic. Aquesta penalització és aplicable fins que siguin efectives les penalitzacions pels incompliments del servei de no freqüència de control de tensió desenvolupat per la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència.»

Dos. Es modifica l'apartat 2 de l'annex III, que queda redactat de la manera següent:

«2. La penalització per incompliment de les obligacions que estableix l'apartat e) de l'article 7 s'estableix en 0,261 c€/kVArh.

La penalització s'aplica amb periodicitat horària. En finalitzar cada mes, es fa un còmput mensual, que s'ha de destinar a minorar el cost dels serveis d'ajust que corresponguin.»

CAPÍTOL II

Emmagatzematge i flexibilitat

Secció 1a Emmagatzematge

Article 8. *Declaració d'utilitat pública d'instal·lacions d'emmagatzematge.*

Es modifica l'article 54.1 de la Llei 24/2013, de 26 de desembre, que queda redactat de la manera següent:

«1. Es declaren d'utilitat pública les instal·lacions de producció d'energia elèctrica, les instal·lacions d'emmagatzematge que injectin energia a les xarxes de transport o distribució d'energia elèctrica, les instal·lacions de transport i distribució d'energia elèctrica, així com les infraestructures elèctriques de les estacions de recàrrega de vehicles elèctrics d'una potència superior als 3.000 kW, als efectes d'expropiació forçosa dels béns i drets necessaris per al seu establiment i de la imposició i l'exercici de la servitud de pas.»

Article 9. Simplificació de tramitació en l'emmagatzematge electroquímic hibridat en instal·lacions que són competència de l'Administració General de l'Estat.

1. Per tal d'aconseguir la integració de generació renovable amb seguretat per al sistema elèctric, una reducció de la dependència energètica, la contenció de preus i la garantia del subministrament, es declaren d'urgència per raons d'interès públic els procediments d'autorització dels projectes d'emmagatzematge hibridat competència de l'Administració General de l'Estat, sempre que aquests no requereixin declaració d'impacte ambiental ordinària ni declaració d'utilitat pública.

2. Els titulars dels permisos d'accés d'instal·lacions de producció d'energia elèctrica que hibridin aquestes instal·lacions mitjançant la incorporació a aquestes de mòduls d'emmagatzematge electroquímic, sempre que aquest emmagatzematge se situï dins la poligonal definida per al projecte de generació original i que aquest disposi de la declaració d'impacte ambiental favorable, queden exempts del tràmit d'avaluació d'impacte ambiental simplificada en els termes que preveu la Llei 21/2013, de 9 de desembre, per a la incorporació de l'emmagatzematge.

3. Aquests procediments s'han de tramitar de conformitat amb el Reial decret 1955/2000, d'1 de desembre, pel qual es regulen les activitats de transport, distribució, comercialització, subministrament i procediments d'autorització d'instal·lacions d'energia elèctrica, i s'ha d'aplicar la reducció de terminis que preveu aquest article i altres efectes que preveu l'article 33 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, i d'acord amb les especialitats següents:

Cal fer de manera conjunta la tramitació i la resolució de les autoritzacions prèvia i de construcció que defineixen els paràgrafs a) i b) de l'apartat 1 de l'article 115 del Reial decret 1955/2000, d'1 de desembre. A aquest efecte:

a) De conformitat amb el que s'ha indicat anteriorment, el promotor ha de presentar una sol·licitud del procediment simplificat d'autorització del projecte hibridat d'emmagatzematge, acompanyat, si s'escau, de la declaració d'impacte ambiental simplificada o l'exempció d'aquesta motivada a l'apartat segon d'aquest article i del projecte d'execució.

El projecte d'execució ha de complir amb els requisits tècnics que recull la normativa sectorial d'aplicació; en particular, els que estableix el Reial decret 1955/2000, d'1 de desembre, i els reglaments de qualitat i seguretat industrial que siguin d'aplicació.

b) S'unifiquen els tràmits que regulen els articles 127 i 131 del Reial decret 1955/2000, d'1 de desembre, relatius a la informació i la remissió del projecte d'execució a les distintes administracions, organismes o, si s'escau, empreses de servei públic o de serveis d'interès general a la part de la instal·lació que pugui afectar béns i drets a càrrec seu. Els terminis que preveuen aquests articles es redueixen a la meitat.

c) El tràmit d'informació pública que regulen els articles 125 i 126 del Reial decret 1955/2000, d'1 de desembre, s'ha de fer simultàniament amb el tràmit que preveu l'apartat b) i els seus terminis es redueixen a la meitat.

d) Un cop finalitzats aquests tràmits, l'àrea funcional o, si s'escau, la dependència d'Indústria i Energia competent per a la tramitació ha de remetre, en el termini de quinze dies, l'expedient complet acompanyat del seu informe, d'acord amb el que preveuen els articles 127.5 i 131.5 del Reial decret 1955/2000, d'1 de desembre, a la Direcció General de Política Energètica i Mines, a l'efecte de resolució.

Article 10. Definició de potència instal·lada a l'efecte d'autorització administrativa.

1. En el termini de dotze mesos des de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei, el Govern ha de modificar per reial decret la definició de potència instal·lada d'una instal·lació de generació o emmagatzematge d'energia que s'ha de tenir en compte a l'efecte de l'emissió de les autoritzacions administratives que preveu l'article 53 de la Llei 24/2013, de 26 de desembre.

2. Fins a l'aprovació de la definició de potència instal·lada a què es refereix l'apartat anterior d'aquest article, a l'efecte de l'emissió de les autoritzacions administratives que preveu l'article 53 de la Llei 24/2013, de 26 de desembre, del sector elèctric, la potència instal·lada d'una instal·lació formada per un mòdul o diversos mòduls del parc elèctric o un mòdul o diversos mòduls d'emmagatzematge electroquímic que es connectin a la xarxa a través del mateix inversor o del mateix conjunt d'inversors ha de ser igual a la potència màxima de l'inversor o inversors comú a tots a ells.

Quan un mòdul o diversos mòduls del parc elèctric i una instal·lació o diverses instal·lacions d'emmagatzematge electroquímic comparteixin un mateix transformador, la potència instal·lada d'aquest conjunt ha de ser igual a la potència màxima del transformador comú a tots ells, llevat que aquests comparteixin inversor o conjunt d'inversors i que la potència màxima d'aquests sigui inferior a la del transformador; en aquest cas, la potència instal·lada del conjunt ha de ser igual a la potència màxima de l'inversor o del conjunt d'inversors.

Si, addicionalment, algun mòdul de generació síncron forma part de la instal·lació, la potència de la instal·lació ha de ser la suma de la potència instal·lada del mòdul o els mòduls de generació síncrons i la de la potència instal·lada al mòdul o els mòduls del parc elèctric d'acord amb la definició abans indicada.

3. A aquests efectes que preveu l'apartat anterior, la potència màxima d'un inversor ha de ser la màxima potència activa que aquest és capaç de produir en règim permanent. No s'han de tenir en compte, a aquests efectes, les limitacions de potència activa que es puguin aplicar a l'inversor mitjançant microprogramari o altres sistemes de control programables/modulables.

Això no obstant, en els casos en què la limitació l'hagi feta el fabricant de l'inversor i es disposi d'un document signat per aquest que acrediti aquesta limitació de potència activa, en què identifiqui l'inversor amb el model, fabricant i projecte assignat o número de sèrie, la potència màxima de l'inversor ha de ser la que figuri en aquest document.

En tot cas, si quan s'apliqui tot l'anterior resulten diferents valors de potència màxima de l'inversor depenent del rang o del valor de temperatura a què aquest operi, s'ha d'agafar com a potència màxima el valor d'aquest inversor a 40 °C, llevat que les especificacions del fabricant no proporcionin valors de potència màxima a aquesta temperatura; en aquest cas, s'ha d'agafar com a potència màxima el valor que resulti conegut a la temperatura immediatament inferior a la indicada anteriorment.

4. A l'efecte de tramitació administrativa de les autoritzacions que preveu l'article 53 de la Llei 24/2013, de 26 de desembre, la definició de potència instal·lada a què es refereixen els apartats anteriors té efectes per a les instal·lacions que, havent iniciat la seva tramitació, encara no hagin obtingut l'autorització d'explotació definitiva.

5. Amb caràcter general, als procediments d'autorització d'instal·lacions elèctriques als quals els sigui aplicable la definició de potència instal·lada a què es refereixen els apartats anteriors, quan hagin estat iniciats amb anterioritat a l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei, els és aplicable la nova definició de potència instal·lada.

Això no obstant, per tal d'evitar el perjudici que pugui provocar sobre els interessats la represa d'una nova tramitació, els expedients als quals l'aplicació del nou criteri els impliqui un canvi en l'administració competent per a la seva tramitació, han de continuar la tramitació a l'administració on van iniciar-la fins a obtenir l'autorització d'explotació i la inscripció en el registre administratiu d'instal·lacions de producció d'energia elèctrica, sempre que no es produeixin canvis en la potència instal·lada, d'acord amb la definició anterior a l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei, i sempre que en el termini de tres mesos des de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei no es comuniqui a aquesta administració el desistiment del procediment iniciat.

Si, com a conseqüència d'aquest canvi regulador, un promotor decideix desistir d'una sol·licitud ja iniciada per començar la tramitació amb una altra administració, sense perjudici de l'eventual pèrdua dels permisos d'accés i connexió, no s'ha de procedir a l'execució de les garanties presentades.

Article 11. *Prioritat de redespatri per evitar penalitzar la hibridació.*

Es modifica l'apartat 3 de l'annex XV del Reial decret 413/2014, de 6 de juny, que queda redactat en els termes següents:

«3. Sempre que se salvaguardin les condicions de seguretat i qualitat de subministrament per al sistema elèctric, en condicions econòmiques d'igualtat i amb les limitacions que, d'acord amb la normativa vigent, estableixin l'operador del sistema o, si s'escau, el gestor de la xarxa de distribució, quan es faci ús de redespatri a la baixa no basat en el mercat, les instal·lacions de producció d'energia elèctrica han de tenir la prioritat següent per a l'evacuació de l'energia produïda, ordenades de major a menor nivell de prelació:

a) Instal·lacions a partir de fonts d'energia renovables, incloent-hi les que incorporin emmagatzematge que no consumeixi de la xarxa elèctrica i les que consumint energia de la xarxa tinguin una potència instal·lada del mòdul d'emmagatzematge igual o inferior a la potència instal·lada del mòdul de generació renovable, segons les definicions de l'article 3 i de la disposició addicional onzena.

b) Instal·lacions de cogeneració d'alta eficiència, d'acord amb la definició que preveu l'article 2 del Reial decret 616/2007, d'11 de maig, sobre foment de la cogeneració, incloent-hi les que incorporin emmagatzematge.

c) Resta de tecnologies.

Així mateix, amb l'objectiu de contribuir a una integració segura i màxima de l'energia elèctrica procedent de fonts d'energia renovables, l'operador del sistema ha de considerar preferents els generadors l'adequació tecnològica dels quals contribueixi en major mesura a garantir les condicions de seguretat i qualitat de subministrament per al sistema elèctric.»

Article 12. *Connexió d'instal·lacions d'emmagatzematge.*

U. S'afegeix un apartat 13 a l'article 33 de la Llei 24/2013, de 26 de desembre, del sector elèctric, amb la redacció següent:

«13. Els permisos d'accés i connexió de les instal·lacions d'emmagatzematge són permisos d'accés flexibles des de la perspectiva de demanda.»

Dos. S'afegeix un últim paràgraf a l'article 39.3 de la Llei 24/2013, de 26 de desembre, del sector elèctric, amb la redacció següent:

«A l'efecte del que preveu aquest apartat, no tenen consideració de consumidor les instal·lacions que es tractin exclusivament d'instal·lacions de producció d'energia elèctrica hibridades amb instal·lacions d'emmagatzematge que, d'acord amb el que recull el seu permís d'accés, puguin consumir energia elèctrica de la xarxa. D'igual manera, tampoc no tenen la consideració de consumidor a aquest efecte les instal·lacions d'emmagatzematge aïllades que consumeixin i injectin energia elèctrica de la xarxa.»

Secció 2a Flexibilitat

Article 13. *Flexibilitat del sistema elèctric.*

Es modifica l'article 49 de la Llei 24/2013, de 26 de desembre, que queda redactat de la següent manera:

«Article 49. *Gestió de la demanda, emmagatzematge i flexibilitat.*

1. Les administracions públiques han de promoure la flexibilitat i l'optimització dels recursos del sistema elèctric, la minimització del cost de l'energia i el compliment dels objectius de política energètica.

2. Les empreses elèctriques, els consumidors i l'operador del sistema, en coordinació amb altres agents, poden fer i aplicar mesures que fomentin una millora de la gestió de la demanda elèctrica i que contribueixin a l'optimització de la corba de càrrega o a l'eficiència i estalvi energètics.

Els consumidors i els titulars d'instal·lacions d'emmagatzematge, bé directament o a través de comercialitzadors o agregadors independents, poden participar, si s'escau, en els serveis inclosos en el mercat de producció o gestió de la demanda d'acord amb el que reglamentàriament es determini, així com les altres mesures que pugui adoptar l'Administració per incentivar la millora del servei als usuaris i l'eficiència i l'estalvi energètics o per mantenir l'estabilitat del sistema.

3. Sense perjudici de tot l'anterior, l'Administració pot adoptar mesures que incentivin la millora del servei als usuaris i l'eficiència i l'estalvi energètic, directament o a través d'agents econòmics, l'objecte del qual sigui l'estalvi i la introducció d'una eficiència més gran en l'ús final de l'electricitat.

Entre aquestes mesures s'inclou el servei d'interrompibilitat gestionat per l'operador del sistema.

El compliment dels objectius que preveuen aquestes mesures pot donar lloc al reconeixement dels costos en què s'incorri per a la seva posada en pràctica, que poden tenir la consideració de costos del sistema. A l'efecte d'aquest reconeixement, les mesures han de ser aprovades pel Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic, amb l'informe previ de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència i de les comunitats autònomes en el seu àmbit territorial.

4. Per tal d'aconseguir un sistema elèctric flexible, capaç de respondre i adaptar-se a condicions dinàmiques, que permeti la integració eficient de l'electricitat generada a partir de fonts d'energia renovable per complir els objectius de la Llei 7/2021, de canvi climàtic, anticipar problemes de saturació i garantir la qualitat de subministrament, en el marc del que ordena el Reglament (UE) 2019/943, de 5 de juny de 2019, relatiu al mercat interior de l'energia, s'ha de facilitar i incentivar la participació en els mercats, en règim no discriminatori, a l'emmagatzematge d'energia, la gestió de la demanda, així com d'altres serveis de flexibilitat no fòssils.

5. A l'efecte d'adoptar l'objectiu nacional de flexibilitat no fòssil i, si s'escau, dels mecanismes de suport a la flexibilitat necessaris per al sistema, la Secretaria d'Estat d'Energia és l'autoritat designada que ha d'adoptar, mitjançant resolució, l'informe sobre les estimacions de necessitats de flexibilitat a què es refereix l'article 19 *sexies* del Reglament (UE) 2019/943, de 5 de juny de 2019, relatiu al mercat interior de l'energia, a proposta de l'operador del sistema i amb l'informe previ de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència en els termes que preveu per a això la Llei 3/2013, de 4 de juny, de creació de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència.»

Article 14. *Serveis d'agregació independent.*

S'introdueixen les modificacions següents a la Llei 24/2013, de 26 de desembre:

U. S'afegeix la lletra p) a l'apartat 1 de l'article 44, amb la redacció següent:

«p) A subscriure un contracte d'agregació amb el seu propi comercialitzador o amb un agregador independent. La subscripció d'un contracte d'agregació amb un agregador independent en cap cas necessita el consentiment de la comercialitzadora amb la qual el consumidor tingui contractat el subministrament.

Els consumidors que subscriuguin un contracte d'agregació no estan subjectes a requisits tècnics o administratius, procediments o despeses discriminatoris per part de la seva comercialitzadora d'energia elèctrica fonamentats en l'existència d'un contracte d'agregació, ni han de fer front a pagaments, multes o altres restriccions contractuals indeguts sol·licitats pels seus comercialitzadors d'energia elèctrica com a conseqüència de la subscripció d'aquest contracte.»

Dos. S'afegeix l'article 49.bis, amb la redacció següent:

«Article 49 bis. *Serveis d'agregació.*

1. Els participants en el mercat que prestin serveis d'agregació, inclosos els agregadors independents, tenen dret a participar en els mercats d'electricitat sense el consentiment d'altres participants en el mercat, i de manera específica en els mercats de balanç per a la prestació de serveis de resposta de demanda, en els termes que reglamentàriament s'estableixin.

2. Reglamentàriament es defineix el model d'agregació, que estableix els termes i les condicions en què l'agregador independent s'ha de relacionar amb els restants participants de mercat, en particular els comercialitzadors d'energia elèctrica, en la prestació de serveis d'agregació. A aquest efecte, es pot definir un mecanisme de correcció i compensació basat en el principi de no-discriminació, que en cap cas ha d'implicar obstacles a l'entrada en el mercat de subjectes que prestin serveis d'agregació ni obstacles a la flexibilitat.

3. Són obligacions dels agregadors independents:

a) Comunicar l'inici i el cessament de la seva activitat com a agregador independent al Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic en els termes i la forma que reglamentàriament s'estableixin.

Quan l'activitat es desenvolupi exclusivament en l'àmbit territorial d'una única comunitat autònoma, s'ha de comunicar a l'òrgan competent en matèria d'energia de la comunitat autònoma corresponent, el qual, en el termini màxim d'un mes, n'ha de donar trasllat al Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic.

b) Ser responsables econòmicament dels desviaments que provoquin en el sistema elèctric. A aquest efecte, són subjectes de liquidació responsables del balanç o han de delegar la seva responsabilitat en matèria de balanç d'acord amb el que disposa l'article 5 del Reglament (UE) 2019/943.

c) Mantenir el compliment dels requisits que es determinin per actuar com a agregador independent.

d) Informar els seus clients sobre els seus drets pel que fa a les vies de solució de conflictes de què disposen en cas de litigi. A aquest efecte, les empreses que prestin serveis d'agregació han d'oferir als seus consumidors la possibilitat de solucionar els seus conflictes a través d'una entitat de resolució alternativa de litigis en matèria de consum a la qual estiguin adherides, que compleixi els requisits que estableix la Directiva 2013/11/UE del Parlament Europeu i del Consell, de 21 de maig de 2013, i les disposicions nacionals de transposició. Aquestes entitats han de ser acreditades com a tals per l'autoritat competent.

e) Les obligacions restants que es determinin reglamentàriament.

4. Els agregadors independents tenen dret a:

a) Actuar com a participants en tots els mercats d'electricitat, sense necessitat de consentiment per part de la resta de participants i sense que hi hagi tracte discriminatori.

b) Disposar d'un accés a les dades del consumidor final fàcil, equitatiu i no discriminatori, que protegeixi la informació comercial sensible i les dades personals del consumidor.

c) Contractar lliurement amb el consumidor sense que mitjanci el consentiment de l'empresa comercialitzadora d'energia elèctrica del consumidor final, i sense que aquesta pugui establir cap mena d'obstacle a la subscripció d'aquest contracte d'agregació.

d) La resta de drets que es determinin reglamentàriament.

5. La Comissió Nacional dels Mercats i la Competència ha de publicar, a la seva pàgina web, una llista que ha de contenir els agregadors independents que, d'acord amb aquest article, hagin comunicat al Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic i, si s'escau, a l'administració competent, l'inici de la seva activitat i que no n'hagin comunicat el cessament.»

Article 15. *Creació del gestor d'autoconsum.*

U. S'introdueix una lletra m) a l'article 6 de la Llei 24/2013, de 26 de desembre, amb la redacció següent:

«m) Els gestors d'autoconsum, que són les persones físiques o jurídiques que representen els interessos dels consumidors associats a un autoconsum, mitjançant l'autorització per part d'aquests, fent en nom seu les gestions necessàries per al seu bon funcionament.»

Dos. Es modifica la lletra u) de l'apartat 2, de l'article 40 de la Llei 24/2013, de 26 de desembre, amb la redacció següent:

«u) Disposar d'un servei d'atenció als titulars d'instal·lacions d'autoconsum i als seus representants, inclosos el gestor d'autoconsum i les comercialitzadores, sigui quina sigui la modalitat d'aquest, que permeti interposar queixes, reclamacions i incidències en relació amb els expedients d'accés a la xarxa d'aquestes instal·lacions, així com obtenir informació sobre quin és el pas següent en la gestió, qui és el subjecte que l'ha d'executar, els terminis que siguin aplicables i tota la informació que sigui rellevant i de la qual el consumidor hagi de disposar per a la tramitació de l'expedient. Així mateix, aquest servei permet fer sol·licituds d'informació sobre l'estat dels expedients.

Per a la prestació d'aquest servei, s'ha d'habilitar un número de telèfon gratuït, així com una adreça de correu electrònic o servei web a través del qual els interessats es poden adreçar indistintament al gestor.

El sistema de comunicació electrònic ha d'emetre de manera automatitzada un justificant de recepció en què quedi constància de la data, l'hora i el número de sol·licitud.»

Secció 3a *Mecanisme de capacitat i grups d'emergència*

Article 16. *Mecanisme de capacitat i grups d'emergència.*

S'introdueixen les modificacions següents a la Llei 24/2013, de 26 de desembre:

U. S'afegeix un nou apartat 8 a l'article 7, amb la redacció següent:

«8. A l'efecte de garantir la seguretat de subministrament, mitjançant ordre de la persona titular del Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic, i amb l'acord previ de la Comissió Delegada del Govern per a Afers Econòmics, es poden establir mecanismes de capacitat que permetin garantir la cobertura de la demanda, de conformitat amb el que preveu el capítol IV del

Reglament (UE) 2019/943 del Parlament Europeu i del Consell, de 5 de juny de 2019, relatiu al mercat interior de l'electricitat.

Així mateix, la Direcció General de Política Energètica i Mines ha d'establir el valor de càrrega perduda, en virtut del que preveu l'article 11 del Reglament (UE) 2019/943, de 5 de juny de 2019, així com el valor corresponent a l'estàndard de fiabilitat, de conformitat amb el que estableix l'article 25 del Reglament esmentat.»

Dos. S'afegeix un nou apartat 1 *bis* a l'article 53, amb la redacció següent:

«1 *bis*. El que s'ha indicat a l'apartat anterior en relació amb les instal·lacions mòbils també és aplicable a les instal·lacions de producció i d'emmagatzematge temporals d'emergència, sempre que siguin necessàries per a la seguretat de subministrament i així es justifiqui mitjançant un informe de l'operador del sistema i que no s'implantin en zones d'especial protecció, per a la qual cosa han d'aportar un informe de l'òrgan ambiental i de l'òrgan competent en matèria d'energia de la comunitat autònoma on s'ubiqui. En el cas d'instal·lacions de producció o d'emmagatzematge, aquestes autoritzacions es poden dictar per a un termini de 3 anys i poden ser prorrogades fins a dues ocasions per terminis d'una extensió igual.»

CAPÍTOL III

Electrificació

Secció 1a Aprofitament de les xarxes existents i adaptació de la planificació

Article 17. Revisió de la planificació de la xarxa de transport d'energia elèctrica.

S'afegeix un paràgraf segon a l'article 4.2 de la Llei 24/2013, de 26 de desembre, amb la redacció següent:

«En un termini màxim de tres anys, des de l'aprovació de la planificació de la xarxa de transport d'energia elèctrica s'ha de revisar, fet que ha de donar lloc a l'inici d'una nova planificació elèctrica.»

Article 18. Establiment d'obligació biennal d'aprovació de modificacions d'aspectes puntuals dels plans de desenvolupament de la xarxa de transport d'energia elèctrica que estigui en vigor.

Es modifica l'apartat 4 de l'article 4 de la Llei 24/2013, de 26 de desembre, que queda redactat de la manera següent:

«4. Els plans de desenvolupament de la xarxa de transport que s'han d'incloure en la planificació, han de recollir, amb el desglossament necessari, les línies de transport, subestacions i tots els actius de la xarxa de transport que calgui construir, i han de comprendre períodes de sis anys i incloure criteris i mecanismes de flexibilitat pel que fa a la seva implementació temporal per tal d'adaptar-se a l'evolució real de la demanda d'electricitat, sense perjudici de la seva revisió periòdica quan els paràmetres i les variables que hagin servit de base per elaborar-los hagin variat.

Almenys cada dos anys, per acord del Consell de Ministres, previ tràmit d'audiència i amb l'informe previ de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència, de les comunitats autònomes i ciutats de Ceuta i Melilla afectades, i escoltat l'operador del sistema, s'ha de dur a terme una modificació d'aspectes puntuals dels plans de desenvolupament que estiguin en vigor quan es produeixi alguna de les situacions següents o diverses:

a) D'acord amb els criteris de planificació establerts, s'hagi presentat un fet imprevist que pugui afectar de manera significativa la garantia i la seguretat de subministrament.

b) Sorgeixin nous subministraments l'alimentació dels quals, per motius tècnics, únicament es pugui fer des de la xarxa de transport i aquesta no es pugui realitzar amb la planificació de la xarxa de transport vigent.

c) Concorrin raons d'eficiència econòmica del sistema.

d) La construcció de determinades instal·lacions en la xarxa de transport sigui crítica per a la transició energètica i l'electrificació de l'economia i aquestes no estiguin establertes en l'instrument de planificació vigent.

Aquestes actuacions poden ser proposades per l'operador del sistema i gestor de la xarxa de transport i motivar el seu caràcter excepcional.

Els informes indicats anteriorment s'han d'evacuar en un termini no superior a quinze dies, i tenen sentit positiu en cas que no es rebin un cop transcorregut aquest termini. Així mateix, el tràmit d'audiència es fa per un termini de quinze dies.

Adicionalment, la persona titular del Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic, a proposta de l'operador del sistema i amb l'informe previ de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència, pot aprovar les adaptacions de caràcter tècnic necessàries per a la realització dels plans de desenvolupament inclosos en la planificació elèctrica. L'informe d'aquesta Comissió s'ha d'evacuar en un termini no superior a quinze dies, i té sentit positiu en cas que no es rebi un cop transcorregut aquest termini.

La planificació de la xarxa de transport d'energia elèctrica, incloent-hi les eventuais revisions que se'n puguin fer, s'ha de portar a terme subjectant-se al principi de sostenibilitat econòmica i financera del sistema elèctric que preveu l'article 14 d'aquesta Llei i, en tot cas, tenint en compte els límits d'inversió anual que estableixi reglamentàriament el Govern.»

Article 19. *Mesures per afavorir l'alimentació de la demanda connectada a la xarxa de transport.*

S'introdueix un article 4 *bis* a la Llei 24/2013, de 26 de desembre, amb la redacció següent:

«Article 4 *bis*. *Mecanisme de planificació de posicions per a alimentació de demanda.*

1. A partir de l'1 d'octubre de 2025, cada quatre mesos, l'operador del sistema ha de remetre a la Secretaria d'Estat d'Energia un informe que ha de contenir una llista dels nusos de la xarxa de transport on sigui possible introduir posicions en el Pla de desenvolupament de la xarxa de transport en concórrer simultàniament per a cadascun d'ells les circumstàncies següents:

a) S'hagin rebut sol·licituds de demanda susceptibles de ser connectades a la xarxa de transport i que no hagi estat possible atendre-les exclusivament per la inexistència de posicions disponibles.

b) Hi hagi viabilitat física per poder introduir posicions addicionals en el Pla de desenvolupament de la xarxa de transport vigent al nus on s'hagi formulat la petició.

c) No impliquin un increment de costos d'inversió per al sistema, més enllà de les posicions que, per la configuració de la subestació, els hagi de sufragar el sistema.

d) Hi hagi capacitat d'accés no atorgat per alimentar la demanda sol·licitada.

L'informe ha de recollir motivadament si es donen les circumstàncies per incloure en el Pla de desenvolupament de la xarxa de transport vigent cadascuna de les posicions que reculli la llista.

Per als nusos inclosos a la llista que estiguin reservats per a un concurs de generació, l'operador del sistema ha d'incloure en aquest informe si existeix alguna posició d'entre les planificades per a evacuació de generació susceptible de ser emprada per a la connexió d'aquestes demandes.

2. El mecanisme de planificació de posicions per a alimentació de demanda que preveu l'apartat anterior també s'ha d'aplicar a les peticions dels distribuïdors que siguin per atendre creixements no vegetatius de la demanda. El distribuïdor ha de justificar els projectes de consum que motivin aquest increment no vegetatiu de demanda, i ha d'aportar informació detallada a l'operador del sistema. En aquest supòsit, no es té en compte en l'aplicació de la condició c) de l'apartat 1 el cost de la posició de suport a l'empresa distribuïdora, ja que la sufraga el sistema.

3. Un cop rebut l'informe indicat anteriorment, en el termini de dos mesos, la persona titular de la Secretaria d'Estat d'Energia pot dictar resolució incorporant les posicions que es considerin necessàries al Pla de desenvolupament de la xarxa de transport, o canviant la finalitat de les ja previstes o existents, per a l'alimentació dels projectes que hagin demostrat maduresa i fermesa, ja sigui de manera directa o a través del distribuïdor. En cap cas el nombre de posicions incorporat en una subestació per aquest mecanisme ha de ser superior al d'un carrer d'acord amb la configuració de la subestació, addicionals a les ja existents i a les ja incloses en el Pla de desenvolupament de la xarxa de transport aprovat en virtut del que preveu l'article 4 de la Llei 24/2013, de 26 de desembre.

4. Si existeixen nusos en què s'hagin activat concursos de demanda exclusivament per la inexistència de posicions per connectar les peticions existents i, un cop modificat el Pla de desenvolupament de la xarxa de transport, aquesta restricció hagi estat resolta per aquest mecanisme, els concursos iniciats s'han de resoldre arxivant-se per pèrdua d'objecte i l'operador del sistema ha d'atorgar les peticions d'accés i connexió associades a aquests per prelatió temporal.

5. En els casos en què no sigui possible aplicar el mecanisme de planificació de posicions regulat en aquest article per no ser ampliable la subestació, per no poder-se incorporar el nombre de posicions necessàries per atendre la demanda o per ser necessàries actuacions addicionals per poder ser ateses, l'operador del sistema ha d'analitzar si és possible atendre aquesta demanda mitjançant el mecanisme que preveu l'article 4.4 d'aquesta llei.»

Article 20. *Alimentació de consums a través de xarxes de transport amb funcions de distribució.*

En el termini de dotze mesos des de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei, el Govern ha d'aprovar un reial decret que desplegui un mecanisme per a l'alimentació de demandes fermes quan es donin les circumstàncies següents:

1. Hi hagi consumidors potencials amb projectes fermes que no poden ser alimentats a la mateixa subestació exclusivament perquè aquesta no és ampliable.

2. Hi ha una posició o diverses posicions de transport a través de les quals un consumidor estigui ja connectat o amb permisos d'accés i connexió atorgats i el consumidor estigui disposat a acceptar un canvi topològic que permeti alimentar altres consumidors.

3. Hi hagi un distribuïdor que, acollint-se al mecanisme que preveu l'article 34.2 de la Llei 24/2013, de 26 de desembre, del sector elèctric, desenvolupi una xarxa que permeti l'alimentació dels consumidors anteriorment assenyalats.

Article 21. *Caducitat dels permisos d'accés i connexió i de la capacitat no utilitzada.*

Es modifica l'apartat 5, i s'afegeixen els apartats 6 i 7 a l'article 26 del Reial decret 1183/2020, de 29 de desembre, d'accés i connexió a les xarxes de transport i distribució d'energia elèctrica, amb la redacció següent:

«5. De conformitat amb el que estableix l'article 33.8 de la Llei 24/2013, de 26 de desembre, es produeix la caducitat automàtica dels permisos d'accés i, si s'escau, d'accés i connexió, per al subministrament d'instal·lacions de demanda el punt de connexió de les quals estigui en una tensió igual a 1 kV o superior en els casos en què els titulars d'aquests permisos no hagin formalitzat en el termini de 5 anys un contracte d'accés per una potència contractada durant algun dels períodes d'almenys un 50% de la capacitat d'accés concedida en el permís d'accés. Aquest contracte s'ha de mantenir com a mínim per un termini de 3 anys per aquesta potència o una altra de superior; en cas contrari, es produeix la caducitat automàtica del permís d'accés i connexió. El termini de 5 anys es computa des de l'atorgament del permís d'accés.

Sense perjudici de tot l'anterior, es produeix la caducitat automàtica del permís d'accés per la part de la capacitat atorgada per a la qual no s'hagi formalitzat un contracte d'accés, tenint en compte la diferència entre la capacitat total atorgada inicial i la més alta de les potències contractades en aquest contracte d'accés.

A partir del termini de 3 anys al qual fa referència el paràgraf primer d'aquest apartat, en cas que la màxima potència del contracte d'accés sigui inferior a la capacitat d'accés del permís vigent en cada moment, es produeix la caducitat parcial del permís d'accés per aquesta diferència si aquesta es prolonga durant un termini de 5 anys en instal·lacions el punt de connexió de les quals sigui en alta tensió i 3 anys per a instal·lacions connectades en baixa tensió.

6. En el cas dels permisos d'accés per a emmagatzematges que injectin energia elèctrica a les xarxes de transport o distribució, la caducitat del permís corresponent a la seva condició d'instal·lació que consumeix energia de la xarxa es produeix en cas que es produeixi la caducitat del permís d'accés vinculat a la seva condició d'instal·lació de generació a què es refereix l'apartat segon d'aquest article.

7. En cas de rescissió del contracte d'accés, o si s'escau de subministrament, els permisos d'accés, i si s'escau d'accés i connexió, mantenen la seva vigència durant un període de 5 anys des de la rescissió del contracte en instal·lacions el punt de connexió de les quals sigui en alta tensió i 3 anys per a instal·lacions connectades en baixa tensió.»

Secció 2a Electrificación industrial

Article 22. *Reactivació del mecanisme de suport per garantir la competitivitat de la indústria electrointensiva.*

1. Amb efectes des del 23 de gener de 2025 i fins al 31 de desembre de 2025, s'ha d'aplicar un mecanisme de suport a la indústria electrointensiva consistent en una reducció en la factura elèctrica del 80 per cent del cost corresponent als peatges d'accés a les xarxes de transport i distribució d'electricitat aplicables en cada moment.

2. Aquesta reducció s'ha d'efectuar tant sobre els termes de potència contractada com sobre els termes d'energia activa dels peatges de transport i distribució d'electricitat i en cadascun dels períodes horaris dels segments tarifaris aprovats per la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència.

3. Així mateix, aquesta reducció l'ha de practicar l'empresa distribuïdora d'energia elèctrica sobre els costos associats als peatges d'accés a les xarxes de transport i distribució d'electricitat que siguin aplicables en cada cicle de facturació corresponent. En cas que el consumidor d'energia elèctrica tingui contractat directament amb l'empresa

comercialitzadora d'energia elèctrica el contracte d'accés a la xarxa a través del seu contracte de subministrament, aquesta ha de traslladar aquesta reducció al consumidor final en termes idèntics als fixats per al distribuïdor.

Els descomptes conseqüència d'aquesta mesura s'han d'aplicar sobre les quantitats a facturar abans d'impostos i s'han de recollir com un concepte separat anomenat «descompte en peatges de transport i distribució d'electricitat a la indústria electrointensiva».

La primera factura emesa després de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei ha d'incorporar, de manera separada, el descompte en peatges de transport i distribució d'electricitat corresponent al període transcorregut des del 23 de gener de 2025 fins a la data d'entrada en vigor d'aquesta disposició amb la denominació «regularització descompte en peatges de transport i distribució d'electricitat a la indústria electrointensiva». La quantia a descomptar ha de ser tal que en cap cas el valor econòmic dels peatges en cadascuna de les factures sigui negatiu; en aquest cas, les quantitats romanents a descomptar s'han d'aplicar en els cicles de facturació següents.

4. El que estableixen els apartats anteriors és aplicable als consumidors que en el moment de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei disposin del certificat de consumidor electrointensiu a què fa referència el capítol II del Reial decret 1106/2020, de 15 de desembre, pel qual es regula l'Estatut dels consumidors electrointensius,

En cas que l'obtenció d'aquest certificat es produeixi amb posterioritat a la data d'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei, la reducció del cost de peatges d'accés a les xarxes de transport i distribució d'electricitat té efectes des de la data de l'emissió d'aquesta certificació per part de la Direcció General d'Indústria i de la Petita i Mitjana Empresa.

Aquesta reducció és aplicable mentre no es produeixi la pèrdua d'aquesta certificació per alguna de les circumstàncies a què es refereix l'article 9 del Reial decret 1106/2020, de 15 de desembre.

5. Amb l'objecte de garantir el compliment del que estableixen els apartats anteriors, en el termini de deu dies des de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei, la Direcció General d'Indústria i de la Petita i Mitjana Empresa ha de remetre a la Direcció General de Política Energètica i Mines una llista en format electrònic amb els codis universals de punts de subministrament (CUPS) i les denominacions de les empreses dels consumidors que hagin obtingut la certificació de consumidor electrointensiu. Aquesta llista s'ha d'actualitzar amb una periodicitat mensual. Les instal·lacions que perdin la consideració de consumidor electrointensiu durant la vigència d'aquesta mesura han de deixar de percebre el descompte que preveu l'article i s'han d'eliminar de la llista anterior.

Així mateix, el Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic ha de remetre a les distribuïdores d'energia elèctrica la relació de CUPS del punt de subministrament o de la instal·lació perquè es pugui aplicar la reducció del peatge d'accés, i s'han de notificar a aquestes empreses les altes i baixes que es puguin produir. La llista anterior s'ha d'enviar igualment a la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència, a l'efecte del seguiment adequat d'aquesta mesura.

6. La Comissió Nacional dels Mercats i la Competència, en l'exercici de les seves competències, ha de vetllar pel compliment efectiu del que estableix aquest article per part dels distribuïdors d'energia elèctrica. A aquest efecte, aquests han d'indicar degudament i de manera separada a la Comissió la part de la facturació corresponent a la reducció del cost de peatges d'accés esmentada als apartats anteriors, inclosa la quantia de la reducció en termes agregats per al conjunt de CUPS subjectes a la reducció, de tal manera que es pugui conèixer l'abast d'aquesta mesura en termes de reducció d'ingressos de peatges d'accés per al sistema elèctric.

Així mateix, a l'efecte de la realització de les liquidacions del sistema elèctric, els descomptes aplicats per les distribuïdores en la facturació de peatges, aquestes els han de declarar a la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència com un menor ingrés liquidable en els formats que es fan servir a aquest efecte.

7. A l'efecte de compensar la reducció d'ingressos en el sistema elèctric com a conseqüència de la reducció de peatges que preveu aquest article, s'aprova un crèdit extraordinari per un import de 250 milions d'euros en el pressupost de la secció 23 «Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic», servei 03 «secretària de l'Estat d'Energia», programa 000X «Transferència i lliuraments interns», concepte 732 «A la CNMC per compensar reducció d'ingressos en el sistema elèctric conseqüència de la reducció de peatges per a consumidors electrointensius».

El crèdit extraordinari anterior té la repercussió següent en el pressupost de l'organisme 302 «Comissió Nacional dels Mercats i la Competència» de la secció 27 «Ministeri d'Economia, Comerç i Empresa»:

a) En el pressupost d'ingressos, en el subconcepte 701.05 «Per compensar la reducció d'ingressos en el sistema elèctric com a conseqüència de la reducció de peatges per a consumidors electrointensius», per un import de 250 milions d'euros.

b) En el pressupost de despeses, en el programa 425A «Normativa i desplegament energètic», concepte 773 «Ajudes per compensar la reducció d'ingressos en el sistema elèctric com a conseqüència de la reducció de peatges per a consumidors electrointensius», per un import de 250 milions d'euros.

Aquest crèdit extraordinari s'ha de finançar de conformitat amb el que indica l'article 46 de la Llei 31/2022, de 23 de desembre, de pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2023.

Article 23. Modificació del Reial decret legislatiu 1175/1990, de 28 de setembre, pel qual s'aproven les tarifes i la instrucció de l'impost sobre activitats econòmiques.

Es modifica la lletra A) de l'apartat 1 de la regla 14a de la Instrucció per a l'aplicació de les Tarifes de l'impost sobre activitats econòmiques, que queda redactada de la manera següent:

«A) Potència instal·lada.

Es considera potència instal·lada tributable la resultant de la suma de les potències nominals, segons les normes tipificades, dels elements energètics destinats a l'equip industrial, de naturalesa elèctrica o mecànica.

Per tant, no són computables les potències dels elements dedicats a calefacció, il·luminació, condicionament d'aire, instal·lacions anticontaminants, ascensors de personal, serveis socials, sanitaris i, en general, tots els que no estiguin directament destinats a la producció, incloent-hi els destinats a la transformació i la rectificació d'energia elèctrica.

A aquest efecte, tampoc no es tenen en compte els forns i les calderes que funcionin a base de combustibles sòlids, líquids o gasosos, ni els forns i les calderes elèctriques.

La potència fiscal en funció de la qual s'obtenen les quotes de la indústria és el resultat matemàtic de reduir a quilowatts la totalitat de la potència instal·lada computable, emprant, si s'escau, l'equivalència 1 CV = 0,736 kW.

La potència instal·lada en bancs de proves, plataformes d'assaig i similars es computa pel 10 per 100 de la potència real instal·lada.

Els equips de reserva de les instal·lacions fabrils no constitueixen un element tributari quan es declari com a tals davant l'administració tributària.»

Article 24. Noves tipologies d'autoconsum.

Es modifica l'apartat 5 de l'article 4 del Reial decret 244/2019, de 5 d'abril, pel qual es regulen les condicions administratives, tècniques i econòmiques de l'autoconsum d'energia elèctrica, amb la redacció següent:

«5. Els subjectes acollits a alguna de les modalitats d'autoconsum regulades es poden acollir a qualsevol altra modalitat diferent adequant les seves instal·lacions i ajustant-se al que disposen els règims jurídics, tècnics i econòmics que regulen aquest Reial decret i la resta de normativa que els sigui aplicable.

No obstant això:

a) En el cas d'autoconsum col·lectiu, el canvi esmentat l'han de portar a terme simultàniament tots els consumidors que hi participen, associats a la mateixa instal·lació de generació.

b) En cap cas un subjecte consumidor no pot estar associat de manera simultània a més d'una de les modalitats d'autoconsum que regula aquest article, amb l'única excepció d'un autoconsum individual sense excedents combinat, amb un autoconsum mitjançant instal·lacions pròximes i associades a través de la xarxa.

c) En els casos en què es faci autoconsum mitjançant instal·lacions properes i associades a través de la xarxa, l'autoconsum ha de pertànyer a la modalitat de subministrament amb autoconsum amb excedents.»

Secció 3a Mobilitat elèctrica

Article 25. Simplificació de l'autorització de les infraestructures elèctriques d'alimentació d'estacions de recàrrega.

S'afegeix un últim paràgraf a l'article 53.1, de la Llei 24/2013, de 26 de desembre, amb la redacció següent:

«Les infraestructures elèctriques per a l'alimentació de les estacions de recàrrega que recorren des del punt de connexió amb xarxa de distribució o transport fins al mateix punt de recàrrega, que no requereixin declaració d'utilitat pública ni avaluació d'impacte ambiental, estan exemptes de les autoritzacions que preveu aquest apartat. Abans de l'energització d'aquestes instal·lacions, el titular ha de presentar un projecte d'execució, juntament amb una declaració responsable que acrediti el compliment de la normativa de qualitat i seguretat industrial que li sigui aplicable i en què es justifiqui que l'actuació no es troba dins l'àmbit d'aplicació de la Llei 21/2013, de 9 de desembre. Reglamentàriament es pot exigir la presentació de documentació addicional per acollir-se a aquesta excepció.»

Article 26. Ampliació de la informació de l'operador del sistema elèctric en relació amb els serveis de recàrrega energètica.

Es modifica la lletra ad) de l'apartat 2 de l'article 30 de la Llei 24/2013, de 26 de desembre, amb la redacció següent:

«ad) La recollida de la informació de caràcter estàtic i dinàmic que preveu l'annex III de l'Ordre TED/445/2023, de 28 d'abril, per la qual es regula la informació que els prestadors de servei de recàrrega energètica han de remetre al Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic, a les comunitats autònomes i a les ciutats de Ceuta i Melilla; i el tractament d'aquesta, de conformitat amb el que estableix la legislació vigent, per poder visualitzar-la, entre d'altres, al portal web del Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic i a l'aplicació mòbil creada per a aquesta finalitat.»

Secció 4a Electrificació de la climatització

Article 27. *Inclusió d'aerotèrmia i geotèrmia en comunitats de veïns.*

Es modifica el primer paràgraf de l'apartat 1 de l'article disset de la Llei 49/1960, de 21 de juliol, sobre propietat horitzontal, amb la redacció següent:

«1. La instal·lació de les infraestructures comunes per a l'accés als serveis de telecomunicació que regula el Reial decret llei 1/1998, de 27 de febrer, sobre infraestructures comunes als edificis per a l'accés als serveis de telecomunicació, o l'adaptació dels existents, així com la instal·lació de sistemes comuns o privats, d'aprofitament d'energies renovables, incloent-hi l'aerotèrmia i geotèrmia, o de les infraestructures necessàries per accedir a nous subministraments energètics col·lectius, pot ser acordada, a petició de qualsevol propietari, per un terç dels integrants de la comunitat que representin, al seu torn, un terç de les quotes de participació.»

Article 28. *Modificació del text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals, aprovat pel Reial decret legislatiu 2/2004, de 5 de març.*

U. Es modifica l'apartat 5 de l'article 74 del text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals, que queda redactat de la manera següent:

«5. Les ordenances fiscals poden regular una bonificació de fins al 50 per cent de la quota íntegra de l'impost per als béns immobles en què s'hagin instal·lat sistemes per a l'aprofitament tèrmic o elèctric de l'energia provinent del sol o de l'energia ambient. L'aplicació d'aquesta bonificació està condicionada al fet que les instal·lacions disposin de l'homologació corresponent de l'Administració competent. Els altres aspectes substantius i formals d'aquesta bonificació s'han d'especificar en l'ordenança fiscal.»

Dos. Es modifica la lletra b) de l'apartat 2 de l'article 103 del text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals, que queda redactada de la manera següent:

«b) Una bonificació de fins al 95 per cent a favor de les construccions, instal·lacions o obres en què s'incorporin sistemes per a l'aprofitament tèrmic o elèctric de l'energia solar o de l'energia ambient. L'aplicació d'aquesta bonificació està condicionada al fet que les instal·lacions disposin de la corresponent homologació de l'Administració competent.

La bonificació que preveu aquest paràgraf s'ha d'aplicar a la quota resultant d'aplicar, si s'escau, la bonificació a què es refereix el paràgraf a) anterior.»

Secció 5a Repotenciació

Article 29. *Repotenciació d'instal·lacions de producció en servei.*

1. S'entén per repotenciació d'una instal·lació de producció o d'emmagatzematge la renovació d'aquestes instal·lacions. Aquesta renovació pot incloure la substitució total o parcial de les instal·lacions o dels sistemes operatius i dels equips amb l'objectiu de reemplaçar les màquines, millorar l'eficiència, incrementar l'energia produïda per la instal·lació, incrementar la potència instal·lada o bé amb tots o diversos dels objectius abans indicats.

2. Es redueixen a la meitat els terminis de tramitació, tant substantius com ambientals, dels procediments que s'iniciïn a partir de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei a les instal·lacions per a les quals se sol·licitin autoritzacions administratives i avaluació d'impacte ambiental per repotenciar per una quantia inferior al 25% addicional de la potència instal·lada originalment.

3. Quan la repotenciació d'una instal·lació de producció d'energia elèctrica renovable o d'emmagatzematge sigui objecte d'avaluació d'impacte ambiental ordinària o avaluació d'impacte ambiental simplificada o de qualsevol altre procés simplificat que els substitueixi, aquesta avaluació d'impacte ambiental s'ha de limitar al possible impacte derivat d'una modificació o ampliació respecte del projecte original.

4. El que disposa l'apartat anterior també és aplicable a la hibridació d'instal·lacions de producció i emmagatzematge i a les repotenciacions de les instal·lacions de la xarxa de transport o de la xarxa de distribució.

Secció 6è Desplegament ordenat de les renovables

Article 30. Autorització d'explotació provisional per a proves, necessitat d'autorització i exempcions de l'emmagatzematge de petita potència.

S'introdueixen les modificacions següents a l'article 53 de la Llei 24/2013, de 26 de desembre:

U. El primer paràgraf de l'apartat 1, queda redactat de la manera següent:

«1. Per a la posada en funcionament de noves instal·lacions de transport, distribució, producció, emmagatzematge, línies directes, així com per a infraestructures elèctriques de les estacions de recàrrega de vehicles elèctrics de potència superior a 3.000 kW, que estableix aquesta llei o modificació de les existents es requereixen les autoritzacions administratives següents:»

Dos. El paràgraf de la lletra c) de l'apartat 1 de l'article 53, queda modificat de la manera següent:

«c) Autorització d'explotació, que permet, una vegada executat el projecte, posar en tensió les instal·lacions i procedir a la seva explotació. Amb caràcter previ a l'emissió de l'autorització d'explotació definitiva, a petició del titular de la instal·lació, es pot estendre l'autorització d'explotació provisional per a proves d'aquesta. Aquesta autorització provisional per a proves és obligatòria per a les instal·lacions de producció i emmagatzematge i potestativa per a la resta de les instal·lacions.»

Tres. El primer paràgraf de l'apartat 3 passa a tenir la redacció següent:

«3. Reglamentàriament es poden eximir determinades instal·lacions de producció i d'emmagatzematge de fins a 500 kW de potència instal·lada del règim d'autoritzacions que preveuen els apartats 1.a) i 1.b) d'aquest article.»

Article 31. Fites dels procediments relatius a les instal·lacions de producció d'energia elèctrica a partir de fonts d'energia renovables.

El Reial decret llei 23/2020, de 23 de juny, pel qual s'aproven mesures en matèria d'energia i en altres àmbits per a la reactivació econòmica, queda modificat de la manera següent:

U. Es modifica l'article 1.1.a).5è, que queda redactat de la manera següent:

«5a Obtenció de l'autorització administrativa d'explotació provisional per a proves: 5 anys»

Dos. Es modifica l'article 1.1.b).5è, que queda redactat de la manera següent:

«5a Obtenció de l'autorització administrativa d'explotació provisional per a proves: 5 anys»

Tres. Es modifica l'últim paràgraf de l'apartat 1 de l'article 1, que queda redactat de la manera següent:

«En permisos d'accés atorgats per a projectes d'instal·lacions de producció d'energia elèctrica de tecnologia hidràulica de bombament i les de tecnologia eòlica marina, els terminis establerts en aquest apartat es poden estendre a sol·licitud del titular sense que en cap cas el termini total de vigència dels permisos superi els 12 anys per a la tecnologia hidràulica de bombament i els 9 anys per a la tecnologia eòlica marina.»

Quatre. S'afegeix un apartat 1 *bis* a l'article 1, amb la redacció següent:

«1 *bis*. Si abans del venciment de qualsevol de les fites administratives que estableix aquest Reial decret llei, el promotor acredita l'existència d'una mesura cautelar que impliqui la suspensió de l'eficàcia de les autoritzacions administratives atorgades derivada de la interposició d'un recurs administratiu o contenciós administratiu, el còmput dels terminis que estableix aquest article queda suspès des de l'adopció de la suspensió fins al seu aixecament.

El que disposa el paràgraf anterior també s'aplica quan la suspensió derivi del que preveu l'apartat 3 de l'article 117 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, de procediment administratiu comú de les administracions públiques.

Aquesta mesura de suspensió del termini també s'aplica pel que fa a l'obtenció de l'autorització d'explotació definitiva, si aquesta s'ha estès a petició del promotor a l'empara del que preveu l'article 28 del Reial decret llei 8/2023, de 27 de desembre, o de qualsevol altra norma estatal de rang legal que permeti la modificació dels terminis que recull el Reial decret llei 23/2020, de 23 de juny.

La suspensió del còmput de terminis per a l'acreditació de les fites administratives l'ha d'acreditar el promotor davant el gestor de la xarxa que hagi atorgat el permís d'accés i connexió i davant l'òrgan competent en matèria d'energia que ostenta les competències per atorgar les autoritzacions administratives que preveu l'article 53 de la Llei 24/2013, de 26 de desembre, mitjançant la remissió de la comunicació de l'òrgan que va adoptar la mesura cautelar administrativa o judicial, o de certificació si la suspensió resulta del que disposa l'article 117.3 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre.

D'igual manera, el promotor, en el termini de tres mesos des que rebi la notificació de l'aixecament de la mesura cautelar, ha de comunicar aquesta circumstància als subjectes anteriorment assenyalats. La no comunicació en aquest termini implica la caducitat automàtica dels permisos d'accés i de connexió.»

Article 32. *Extensió excepcional de la cinquena fita administrativa que estableix l'article 1 del Reial decret llei 23/2020, de 23 de juny, per a les instal·lacions que hagin obtingut permisos d'accés i de connexió.*

1. Amb caràcter excepcional, els titulars de permisos d'accés i de connexió d'instal·lacions de generació que hagin obtingut permisos d'accés i connexió amb posterioritat al 27 de desembre de 2013 i amb anterioritat a l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei, una vegada disposin de la pertinent autorització administrativa de construcció, poden sol·licitar l'extensió del termini per complir amb la fita que recull l'article 1.1.a) 5è o, si s'escau, 1.1.b) 5è del Reial decret llei 23/2020, de 23 de juny, d'obtenció de l'autorització d'explotació provisional per a proves, sense que en cap cas el termini total per disposar de l'autorització administrativa d'explotació provisional per a proves superi els 8 anys.

Aquest termini màxim de 8 anys es computa des de:

- a) El 25 de juny de 2020 per a les instal·lacions de generació d'energia elèctrica que van obtenir permisos d'accés amb anterioritat a aquesta data i amb posterioritat al 27 de desembre de 2013.
- b) Des de la data d'obtenció dels permisos per als titulars de permisos d'accés que l'hagin obtingut des del 25 de juny de 2020 i abans de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei.

La sol·licitud s'ha de fer en un termini no superior a dos mesos, computats a partir de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei o des de l'obtenció de l'autorització administrativa de construcció, si aquesta fos posterior. Aquesta sol·licitud s'ha d'adreçar a l'òrgan competent per atorgar l'autorització administrativa de construcció i com a mínim ha de contenir:

- i. El semestre de l'any natural en què la instal·lació obté l'autorització administrativa d'explotació provisional per a proves.
- ii. El compromís d'acceptació expressa de la impossibilitat d'obtenció de l'autorització administrativa d'explotació provisional o definitiva, ni de la inscripció prèvia o definitiva en el registre administratiu d'instal·lacions de producció d'energia elèctrica amb anterioritat a l'inici del semestre que indica l'apartat anterior.

L'òrgan competent ha de resoldre en un termini no superior a quatre mesos des de la presentació de la sol·licitud. La resolució ha d'indicar expressament la data màxima en què la instal·lació ha de tenir autorització d'explotació, la qual s'ha d'atorgar en tot cas dins el termini màxim dels 8 anys assenyalats. Aquesta resolució s'ha de notificar tant a l'interessat com al gestor de la xarxa. La no resolució té efectes desestimatoris d'acord amb el que preveu la disposició addicional tercera de la Llei 24/2013, de 26 de desembre, del sector elèctric.

Una vegada atorgada l'extensió de termini, no és possible l'atorgament de l'autorització administrativa d'explotació provisional o definitiva, ni la inscripció prèvia o definitiva en el registre administratiu d'instal·lacions de producció d'energia elèctrica per part de l'òrgan competent amb anterioritat a l'inici del semestre compromès en la sol·licitud i que s'indica a la mateixa resolució d'extensió de termini.

Per tal de disposar de la informació de l'entrada en explotació de les instal·lacions de producció i de les instal·lacions d'emmagatzematge, a partir de l'1 d'octubre de 2025 les comunitats autònomes han de comunicar mensualment a la Direcció General de Política Energètica i Mines la llista d'instal·lacions de potència instal·lada superior a 5 MW que hagin estès la fita administrativa d'autorització d'explotació i el semestre en què se'ls ha atorgat l'extensió del termini. Addicionalment, en la primera remissió que facin, han de comunicar la llista d'instal·lacions que hagin obtingut una ampliació de termini per al compliment de la fita d'autorització d'explotació a l'empara de l'article 28 del Reial decret llei 8/2023, de 27 de desembre. Una vegada es disposi de la informació, la Direcció General de Política Energètica i Mines ha de fer pública aquesta informació amb la desagregació que es consideri oportuna.

Tot el que s'ha assenyalat en aquest apartat també és aplicable per a tots els titulars de permisos d'accés i connexió d'instal·lacions de generació i d'instal·lacions d'emmagatzematge que hagin obtingut una extensió de la fita a l'empara del que indica l'article 28 del Reial decret llei 8/2023, de 27 de desembre, i es pot sol·licitar un avançament o endarreriment de la data escollida en el moment oportú dins els límits permesos.

2. Així mateix, en relació amb el compliment de la fita que recull l'article 1.1.a) 5è o, si s'escau, 1.1.b) 5è del Reial decret llei 23/2020, de 23 de juny, en els casos en què els gestors de les xarxes de transport i distribució no hagin obtingut autorització d'explotació definitiva per a les posicions de la subestació de transport o distribució a les quals es connecten les instal·lacions de generació, es considera complerta la fita per part dels

promotors d'aquestes instal·lacions de generació amb l'acreditació davant el gestor de la xarxa a la qual es connecta, dins el termini establert i en la forma pertinent, d'haver obtingut autorització d'explotació provisional per a proves, sempre que aquesta tingui en compte tant el parc generador com les infraestructures d'evacuació com a mínim fins als últims 100 metres fins a la subestació de transport o distribució en què està situat el punt de connexió.

3. Les instal·lacions que hagin d'acreditar no més tard del 25 de juny de 2025 el compliment de la fita que recull l'article 1.1.a) 5è o, si s'escau, 1.1.b) 5è del Reial decret llei 23/2020, de 23 de juny, veuran estès automàticament el termini màxim d'acreditació d'aquesta fita fins al 25 de setembre de 2025 inclusivament. Durant aquest període es poden acollir al que recullen els apartats anteriors sempre que presentin la sol·licitud de l'extensió de la 5a fita administrativa durant aquest termini.

4. Les extensions de la 5a fita concedides a l'empara de l'article 28 del Reial decret llei 8/2023, de 27 de desembre, s'entenen fetes amb la nova definició d'aquesta fita i, per tant, s'apliquen a l'autorització d'explotació provisional per a proves.

Article 33. Modificació del Reial decret 1955/2000, d'1 de desembre, pel qual es regulen les activitats de transport, distribució, comercialització, subministrament i procediments d'autorització d'instal·lacions d'energia elèctrica.

El Reial decret 1955/2000, d'1 de desembre, pel qual es regulen les activitats de transport, distribució, comercialització, subministrament i procediments d'autorització d'instal·lacions d'energia elèctrica, queda modificat de la manera següent:

U. L'apartat 5 de l'article 115 queda redactat de la manera següent:

«5. A l'empara del que preveu l'apartat 3 de l'article 53 de la Llei 24/2013, de 26 de desembre, les instal·lacions de producció d'energia elèctrica i les instal·lacions d'emmagatzematge amb potència instal·lada de fins a 500 kW queden excloses del règim d'autorització administrativa prèvia i d'autorització administrativa de construcció que preveuen els apartats 1.a) i 1.b) de l'article 53 esmentat.»

Dos. L'article 132 queda redactat de la manera següent:

«Article 132. *Autorització d'explotació definitiva d'instal·lacions de transport i distribució d'energia elèctrica.*

1. Una vegada executat el projecte, s'ha de presentar la corresponent sol·licitud d'autorització d'explotació definitiva davant les àrees o, si s'escau, dependències d'Indústria i Energia de les delegacions o subdelegacions del Govern respectives que hagin tramitat l'expedient per províncies.

2. L'autorització d'explotació s'estén per l'àrea o, si s'escau, dependència d'Indústria i Energia de les delegacions o subdelegacions del Govern respectives que hagin tramitat l'expedient, en el termini d'un mes, amb les comprovacions tècniques prèvies que es considerin oportunes. Si es tracta d'una línia elèctrica que afecta diverses províncies, s'estén l'autorització d'explotació per cadascuna d'aquestes.

Amb caràcter previ a l'emissió de l'autorització d'explotació definitiva, les àrees esmentades o, si s'escau, les dependències d'Indústria i Energia, a petició del titular de la instal·lació estenen l'autorització d'explotació provisional per a proves d'aquesta.»

Tres. S'afegeix l'article 132 *bis*, amb la redacció següent:

«Article 132 *bis*. *Autoritzacions d'explotació de les instal·lacions de producció.*

1. L'autorització d'explotació d'instal·lacions de generació d'energia elèctrica, o de mòduls d'instal·lacions de generació en instal·lacions de generació existents, consta d'una fase d'autorització d'explotació provisional per a proves i d'una fase d'autorització d'explotació definitiva. En el cas d'instal·lacions de producció, l'autorització d'explotació provisional per a proves i la definitiva permeten la inscripció de la instal·lació en el registre administratiu d'instal·lacions de producció d'energia elèctrica, de manera prèvia i definitiva, respectivament. Tot això s'entén sense perjudici de la resta de documentació requerida d'acord amb la regulació relativa a la inscripció en el registre de producció.

2. L'apartat anterior és igualment aplicable a les instal·lacions i els mòduls d'emmagatzematge.»

Quatre. S'afegeix l'article 132 *ter*, amb la redacció següent:

«Article 132 *ter*. *Autorització d'explotació provisional per a proves d'instal·lacions de producció.*

1. Una vegada executat el projecte, s'ha de presentar la corresponent sol·licitud d'autorització d'explotació provisional per a proves davant les àrees o, si s'escau, dependències d'Indústria i Energia de les delegacions o subdelegacions del Govern respectives que hagin tramitat l'expedient per províncies.

Aquesta sol·licitud ha d'anar acompanyada d'un certificat de final d'obra subscrit per un tècnic facultatiu competent, en què consti que la instal·lació s'ha fet d'acord amb les especificacions que conté el projecte d'execució aprovat, i també amb les prescripcions de la reglamentació tècnica aplicable a la matèria. Així mateix, si hi ha modificacions a l'empara del que preveu l'article 115.3, s'ha d'aportar justificació detallada del compliment de cadascun dels apartats d'aquest article.

2. L'autorització d'explotació provisional per a proves s'estén per l'àrea o, si s'escau, dependència d'Indústria i Energia de les delegacions o subdelegacions del Govern respectives que hagin tramitat l'expedient, en el termini d'un mes, amb les comprovacions tècniques prèvies que es considerin oportunes.

3. En cas que diverses instal·lacions de producció que evacuïn al mateix punt de connexió i que comparteixin part de la infraestructura d'evacuació, quan un dels titulars d'una de les instal·lacions vulgui posar en servei la seva instal·lació amb anterioritat a la instal·lació de producció que contingui les infraestructures comunes d'evacuació, les àrees o, si s'escau, les dependències d'Indústria i Energia de les delegacions o subdelegacions del Govern poden estendre una autorització d'explotació provisional parcial per a proves de la infraestructura d'evacuació comuna autoritzada a nom del seu titular. Aquesta autorització ha de permetre, fent referència a aquesta, estendre l'autorització d'explotació provisional per a proves de l'altra instal·lació de producció sempre que es reculli expressament que aquesta permet evacuar la totalitat de l'energia generada.

En qualsevol cas, i independentment de si l'autorització d'explotació provisional per a proves es fa fent referència a una autorització d'explotació provisional parcial per a proves de part de la infraestructura d'evacuació comuna o mitjançant una autorització d'explotació única, aquesta s'ha d'estendre de manera que l'autorització d'explotació provisional per a proves de la instal·lació de producció inclogui tant el parc generador com les seves infraestructures d'evacuació fins a la connexió amb la xarxa de transport o de distribució, i, si s'escau, la transformació d'energia elèctrica d'acord amb la definició donada per a instal·lació a l'article 21.5 de la Llei 24/2013, de 26 de desembre, del sector elèctric.»

Cinc. S'afegeix l'article 132 *quater*, amb la redacció següent:

«Article 132 *quater*. Autorització d'explotació definitiva d'instal·lacions de producció.

1. Una vegada finalitzades les proves d'autorització d'explotació de la instal·lació, s'ha de presentar la corresponent sol·licitud d'autorització d'explotació definitiva davant les àrees o, si s'escau, les dependències d'Indústria i Energia de les delegacions o subdelegacions del Govern respectives que hagin tramitat l'expedient per províncies.

Aquesta sol·licitud ha d'anar acompanyada, si aquesta fos exigible, de la Notificació Operacional Definitiva (FON) que estableix el Reglament (UE) 2016/631 de la Comissió, de 14 d'abril de 2016, que estableix un codi de xarxa sobre requisits de connexió de generadors a la xarxa, emesa pel gestor de la xarxa de transport o distribució, i en la normativa aprovada per al desenvolupament i implementació d'aquest, que acrediti l'adequada consecució de les proves i el procediment de conformitat requerit de manera prèvia a l'autorització d'explotació definitiva de la instal·lació, i amb les prescripcions de la reglamentació tècnica aplicable a la matèria.

2. L'autorització d'explotació definitiva s'ha d'estendre per l'àrea o, si s'escau, la dependència d'Indústria i Energia de les delegacions o subdelegacions del Govern respectives que hagin tramitat l'expedient, en el termini d'un mes, amb les comprovacions tècniques prèvies que es considerin oportunes. Si es tracta d'una instal·lació de producció que afecti diverses províncies, s'ha d'estendre autorització d'explotació per cadascuna d'aquestes.

3. En cas que diverses instal·lacions de producció que evacuïn al mateix punt de connexió i que comparteixin part de la infraestructura d'evacuació, quan un dels titulars d'una de les instal·lacions vulgui posar en servei la seva instal·lació amb anterioritat a la instal·lació de producció que contingui les infraestructures comunes d'evacuació, les àrees o, si s'escau, les dependències d'Indústria i Energia de les delegacions o subdelegacions del Govern poden estendre una autorització d'explotació provisional parcial per a proves de la infraestructura d'evacuació comuna autoritzada a nom del seu titular. Aquesta autorització ha de permetre, fent referència a aquesta, estendre l'autorització d'explotació definitiva de l'altra instal·lació de producció sempre que es reculli expressament que aquesta permet evacuar la totalitat de l'energia generada.

En qualsevol cas, i independentment de si l'autorització d'explotació definitiva es fa fent referència a una autorització d'explotació provisional parcial per a proves de part de la infraestructura d'evacuació comuna o mitjançant una autorització d'explotació única, aquesta s'ha d'estendre de manera que l'autorització d'explotació definitiva de la instal·lació de producció inclogui tant el parc generador com les seves infraestructures d'evacuació fins a la connexió amb la xarxa de transport o de distribució, i, si s'escau, la transformació d'energia elèctrica d'acord amb la definició donada per a instal·lació a l'article 21.5 de la Llei 24/2013, de 26 de desembre, del sector elèctric.»

Article 34. *Autoritzacions administratives de projectes tipus de generació en plataformes d'R+D+I.*

Les plataformes que serveixin per connectar instal·lacions de generació o emmagatzematge d'R+D+I poden obtenir l'autorització administrativa prèvia i de construcció de projectes tipus, de manera que, per desconnectar un prototip i connectar-ne un de nou, només es requereixi autorització d'explotació, sempre que el nou prototip connectat es trobi dins els paràmetres tècnics que estableix l'autorització administrativa prèvia i de construcció i s'instal·li en una zona ja avaluada.

Article 35. *Nusos de transició justa.*

Es modifica l'article 42 del Reial decret llei 8/2023, de 27 de desembre, que queda redactat de la manera següent:

«Article 42. *Habilitació al Consell de Ministres per a la modificació de la llista de nusos de transició justa.*

Mitjançant acord del Consell de Ministres es poden declarar, d'acord amb la disposició addicional vint-i-dosena de la Llei 24/2013, de 26 de desembre, nusos de transició justa addicionals als que inclou l'annex del Reial decret llei 23/2020, de 23 de juny, sempre que es tracti de nusos de la xarxa de transport o distribució on evacuïn centrals tèrmiques o nuclears que o bé hagin tancat o el tancament de les quals s'ha de produir en un curt termini de temps. Així mateix, també poden formar part d'aquesta llista de nusos els altres que es troben a la mateixa zona d'influència elèctrica que els nusos abans indicats, o dins un radi de 50 km d'aquests, a l'efecte de l'atorgament de permisos d'accés.»

Article 36. *Reducció del nombre d'hores equivalents de funcionament mínim i del llindar de funcionament de 2025.*

Excepcionalment, els valors del nombre d'hores equivalents de funcionament mínim i del llindar de funcionament aplicables a l'any 2025 de les instal·lacions tipus del règim retributiu específic queden reduïts en un 25% respecte dels valors en vigor.

Article 37. *Data d'efecte de les modificacions efectuades al Reial decret 413/2014, de 6 de juny, pel qual es regula l'activitat de producció d'energia elèctrica a partir de fonts d'energia renovables, cogeneració i residus.*

1. Les modificacions efectuades a l'apartat 2 de l'annex III del Reial decret 413/2014, de 6 de juny, tenen efecte quatre mesos després de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei.

2. Les modificacions efectuades a l'annex XV del Reial decret 413/2014, de 6 de juny, tenen efecte una vegada estiguin en vigor els procediments d'operació adaptats a aquestes modificacions, llevat de les relatives al nou ordre de prioritat en el redespatx a la baixa no basat en el mercat, que tenen efecte en el termini màxim d'un mes des de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei.

Article 38. *Increment de la distància de l'autoconsum a través de la xarxa.*

Es modifica la lletra iii) de l'apartat g) de l'article 3 del Reial decret 244/2019, de 5 d'abril, pel qual es regulen les condicions administratives, tècniques i econòmiques de l'autoconsum d'energia elèctrica, amb la redacció següent:

«iii) Estiguin connectats a una distància inferior a 500 metres dels consumidors associats. A aquest efecte, s'ha d'agafar la distància entre els equips de mesura en la seva projecció ortogonal en planta.

També té la consideració d'instal·lació de producció pròxima a les de consum i associada a través de la xarxa, la planta de generació que usant exclusivament tecnologia fotovoltaica amb una potència de fins a 5 MW, ubicada totalment a la coberta d'una edificació o de diverses, en sòl industrial o en estructures artificials existents o futures l'objectiu principal de la qual no sigui la generació d'electricitat, aquesta es connecti al consumidor o consumidors a través de les línies de transport o distribució i sempre que aquestes estiguin a una distància inferior a 5.000 metres dels consumidors associats. A aquest efecte, s'ha d'agafar la distància entre els equips de mesura en la seva projecció ortogonal en planta.»

Disposició addicional primera. *Compensació de costos de gestió de purins.*

1. Es concedeix a la Comunitat Autònoma de Catalunya una subvenció per tal de minimitzar l'impacte ambiental de la gestió de purins de la cabanya de porcí, en actuacions de gestió i de separació sòlid-líquid que no prevegin la utilització de combustibles fòssils.

2. L'import de la subvenció és de 2 milions d'euros i es finança amb càrrec al pressupost del Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic, que s'ha de consignar a través d'una modificació pressupostària aprovada en l'exercici pressupostari 2025.

Disposició addicional segona. *Destinació d'un eventual superàvit dels extracostos de la producció d'energia elèctrica dels territoris no peninsulars amb càrrec als pressupostos generals de l'Estat corresponent als exercicis 2017, 2018 i 2020.*

Excepcionalment, si en el compte diferenciat de l'òrgan encarregat de les liquidacions corresponent als extracostos de la producció d'energia elèctrica dels territoris no peninsulars amb càrrec als pressupostos generals de l'Estat a què fa referència el Reial decret 680/2014, d'1 d'agost, pel qual es regula el procediment de pressupostació, reconeixement, liquidació i control dels extracostos de la producció d'energia elèctrica en els sistemes elèctrics aïllats dels territoris no peninsulars amb càrrec als pressupostos generals de l'Estat, hi ha saldos positius corresponents als exercicis 2017, 2018 i 2020, aquests s'han de transferir al sistema de liquidació dels extracostos de la producció d'energia elèctrica dels territoris no peninsulars amb càrrec als pressupostos generals de l'Estat corresponents a l'exercici 2025.

Disposició transitòria única. *Caducitat dels permisos d'accés i de connexió per a instal·lacions de demanda d'entre 1 kV i 36 kV ja atorgats.*

Als permisos d'accés i de connexió atorgats amb anterioritat a l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei a instal·lacions de demanda el punt de connexió de les quals sigui d'una tensió compresa entre 1 kV i 36 kV, els és aplicable el que preveu l'article 26.5 del Reial decret 1183/2020, de 29 de desembre, amb la particularitat que el termini de 5 anys indicat es computa des del dia d'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei.

Disposició final primera. *Modificació la Llei 24/2013, de 26 de desembre, del sector elèctric.*

S'afegeix una nova lletra e) i es modifica en conseqüència l'apartat 2 de l'article 13 de la Llei 24/2013, de 26 de desembre, amb la redacció següent:

«e) Si s'escau, el rendiment econòmic obtingut pels comptes gestionats per l'organisme encarregat de les liquidacions dedicades al sistema de liquidacions del sistema elèctric. En aquests casos, la desagregació dels interessos incorporats en la liquidació definitiva d'un exercici entre peatges i càrrecs s'ha de fer de manera proporcional al desajust registrat per peatges i càrrecs en l'última liquidació provisional que s'hagi fet en l'any natural corresponent a aquest mateix exercici en cas de desajustos positius i proporcionalment a la facturació de peatges i de càrrecs en cas de desajustos negatius en peatges o en càrrecs o en tots dos. Posteriorment, els interessos corresponents a peatges s'han de desagregar entre transport i distribució proporcionalment a la facturació registrada en l'exercici per cadascun dels conceptes.

f) Qualsevol altre ingrés atribuït expressament per una norma de rang legal o reglamentari.»

Disposició final segona. *Modificació del Reial decret 1183/2020, de 29 de desembre, d'accés i connexió a les xarxes de transport i distribució d'energia elèctrica.*

Es modifica el Reial decret 1183/2020, de 29 de desembre, d'accés i connexió a les xarxes de transport i distribució d'energia elèctrica, en els termes següents:

U. S'afegeix un nou article 13 *bis*, amb la redacció següent:

«Article 13 bis. Terminis per a l'execució d'instal·lacions de distribució necessàries per atendre nous subministraments.

1. Els terminis per a l'execució de les instal·lacions necessàries per atendre nous subministraments quan es tracti d'una instal·lació d'extensió que sigui efectuada per l'empresa distribuïdora, comptats en dies hàbils a partir del moment que se satisfacin els drets de connexió de servei, són els següents:

1r Subministraments en baixa tensió:

- a) Quan no sigui necessari fer-hi cap ampliació de la xarxa de baixa tensió: cinc dies.
- b) Quan únicament sigui necessari ampliar la xarxa de baixa tensió: trenta dies.
- c) Quan sigui necessari construir-hi un centre de transformació: seixanta dies.
- d) Quan sigui necessari construir-hi diversos centres de transformació: vuitanta dies.

2n Subministraments en alta tensió:

- a) Connexió de servei a un únic consumidor amb tensió nominal de subministrament igual a 66 kV o inferior: vuitanta dies.
- b) Altres subministraments d'alta tensió: el termini es determina en cada cas en funció de la importància dels treballs que cal fer.

En el còmput de terminis no s'han de tenir en compte els necessaris per obtenir autoritzacions, permisos o conformitat per a la realització dels treballs.

En cas que sigui necessària la construcció d'un o diversos centres de transformació per a ús del distribuïdor, el termini no comença a computar-se fins a la signatura d'un document de cessió d'ús, corresponent al local o als locals. A més, s'han de lliurar en condicions per poder fer-hi la instal·lació elèctrica, com a mínim seixanta dies abans que finalitzi el termini establert.

2. Els terminis de tramitació de les distribuïdores per a les fites associades a les instal·lacions de nova extensió de xarxa que ha de desenvolupar una empresa instal·ladora a càrrec del sol·licitant són els següents:

1r Una vegada rebut per part de l'empresa distribuïdora el projecte de la instal·lació de nova extensió de xarxa, aquesta l'ha de revisar en un termini de 10 dies hàbils, després dels quals ha d'indicar qualsevol dels resultats següents de manera justificada:

- a) Acceptació de l'execució del projecte.
- b) Requeriment d'esmena per a l'adaptació del projecte.

En aquest supòsit, una vegada rebuda la nova versió del projecte que inclogui les esmenes corresponents, l'empresa distribuïdora disposa d'un termini de 10 dies hàbils addicionals per a la seva acceptació o, si s'escau, el requeriment de noves esmenes.

En cas de sol·licitar noves esmenes, aquestes només poden ser derivades de les dades sol·licitades o perquè no s'hagin tingut en compte les correccions indicades.

2n Des del moment que el sol·licitant o el seu representant notifica a l'empresa distribuïdora la finalització de les instal·lacions de nova extensió de xarxa, aquesta disposa de 10 dies hàbils per dur a terme la verificació de les instal·lacions, després dels quals ha d'indicar qualsevol dels resultats següents de manera justificada:

- a) Acceptació de l'execució del projecte.
- b) Requeriment d'esmena respecte de l'execució del projecte.

En aquest supòsit, una vegada executades les esmenes corresponents, l'empresa distribuïdora disposa d'un termini de 10 dies hàbils addicionals per a l'acceptació de l'execució del projecte o, si s'escau, el requeriment de noves esmenes.

En cas de sol·licitar noves esmenes, aquestes només poden ser derivades de l'execució de les esmenes notificades o perquè no s'hagin tingut en compte les indicades.

3r Des del moment en què el sol·licitant o el seu representant hagi facilitat a l'empresa distribuïdora tota la documentació necessària per a la formalització de la cessió, l'empresa distribuïdora disposa de 15 dies hàbils per a la signatura de la documentació de formalització de la cessió.»

Dos. Es modifica el paràgraf segon de l'apartat 3 de l'article 23, que queda redactat de la manera següent:

«Per a aquests efectes anteriors, la presentació davant l'òrgan competent per atorgar l'autorització de la instal·lació del resguard acreditatiu d'haver constituït la garantia ha d'anar acompanyada d'una sol·licitud expressa perquè aquest òrgan es pronunciï sobre si la garantia està adequadament constituïda, per tal de poder presentar aquesta confirmació davant el gestor de xarxa pertinent i que aquest pugui admetre la sol·licitud. Llevat dels casos en què, d'acord amb el que preveu l'article 10 d'aquest Reial decret, no sigui necessari incloure el nus o la línia concreta on se sol·licitarà l'accés, la sol·licitud ha d'incloure el nus o la línia i la tensió de la xarxa de transport o distribució a la qual es preveu sol·licitar l'accés i la connexió. Si la sol·licitud o el resguard de dipòsit de la garantia que l'acompanyen no estan d'acord amb la normativa, l'òrgan competent per atorgar l'autorització de la instal·lació ha de demanar a l'interessat que la repari. A aquest efecte, es considera com a data de presentació de la sol·licitud la data en què s'hagi fet l'esmena.»

Tres. Es modifica l'article 23 bis, que queda redactat de la manera següent:

«Article 23 bis. Garanties econòmiques necessàries per a la tramitació dels procediments d'accés i connexió d'instal·lacions de demanda i emmagatzematge.

1. Des del 28 de desembre de 2023, per a les instal·lacions de demanda d'electricitat i d'emmagatzematge que absorbeixin energia de la xarxa, el sol·licitant, abans de fer la sol·licitud d'accés i connexió a la xarxa de transport, o, si s'escau, a la xarxa de distribució, ha de presentar, davant l'òrgan competent en energia de les comunitats autònomes on s'ubiqui la instal·lació de consum, el resguard acreditatiu d'haver dipositat una garantia econòmica per una quantia equivalent a 40 €/kW sol·licitat. En el cas de les instal·lacions d'emmagatzematge que absorbeixin energia de la xarxa, la garantia que s'ha de presentar amb

anterioritat a la sol·licitud d'accés per a la demanda d'electricitat és de 20 €/kW sol·licitat.

En el cas d'instal·lacions de demanda que s'ubiquin en un territori que excedeixi una comunitat autònoma, així com en el cas de les instal·lacions d'emmagatzematge que absorbeixin energia de la xarxa que hagin de ser autoritzades per l'Administració General de l'Estat, la garantia s'ha de dipositar davant la Caixa General de Dipòsits.

Una vegada emès el permís d'accés, si aquest s'ha atorgat per una capacitat inferior a la sol·licitada, el titular del permís pot modificar la quantia de la garantia dipositada per ajustar-la a la capacitat atorgada.

2. Queden exemptes de la presentació de la garantia a què es refereix l'apartat anterior les instal·lacions el punt de connexió de les quals sigui d'una tensió inferior a 36 kV.

3. La presentació del resguard acreditatiu a què es refereix l'apartat primer és requisit imprescindible per a la iniciació dels procediments d'accés i connexió per part del gestor de la xarxa de transport o, si s'escau, del gestor de la xarxa de distribució. Per fer-ho, l'òrgan competent ha de remetre al sol·licitant la confirmació de l'adequada presentació de la garantia per part del sol·licitant.

Per a aquests efectes anteriors, la presentació davant l'òrgan competent del resguard acreditatiu d'haver constituït la garantia ha d'anar acompanyada d'una sol·licitud expressa perquè aquest òrgan es pronunciï sobre si la garantia està adequadament constituïda, per tal de poder presentar aquesta confirmació davant el gestor de xarxa pertinent i que aquest pugui admetre la sol·licitud. La sol·licitud ha d'incloure la xarxa de transport o distribució a la qual es preveu sol·licitar l'accés i la connexió. Si la sol·licitud o el resguard de dipòsit de la garantia que l'acompanyen no estan d'acord amb la normativa, l'òrgan competent ha de demanar a l'interessat que la repari. A aquests efectes, es considera com a data de presentació de la sol·licitud aquella en què s'hagi dut a terme l'esmena.

El termini perquè l'òrgan competent es pronunciï sobre l'adequada constitució de la garantia és de tres mesos a comptar des de la data de presentació de la sol·licitud o, si s'escau, des de la data en què s'hagi solucionat. D'acord amb la disposició addicional tercera de la Llei 24/2013, de 26 de desembre, una vegada superat el termini anterior sense que l'òrgan competent s'hagi pronunciat respecte de la sol·licitud, el pronunciament d'aquest òrgan s'ha d'entendre que s'ha fet en sentit negatiu.

4. La finalitat de la garantia que es constitueixi de conformitat amb el que disposa aquest article és el subministrament d'un consum concret o d'un emmagatzematge.

En el resguard de la garantia s'ha d'indicar expressament la referència a aquest article, i també, almenys, les dades següents de la instal·lació: nom i ubicació del consum, codi CNAE del consum i capacitat sol·licitada d'aquest per a la seva identificació. En el cas d'emmagatzematge no és necessari el codi CNAE, i s'ha d'especificar que es tracta d'un emmagatzematge.

La modificació de les garanties presentades, en qualsevol moment anterior al contracte d'accés, si aquesta modificació implica que la instal·lació no pugui ser considerada la mateixa als efectes d'accés i connexió, comporta la pèrdua automàtica dels permisos d'accés o connexió concedits o sol·licitats. A aquest efecte, es considera que la instal·lació de demanda o emmagatzematge no és la mateixa si es compleixen alguna de les condicions següents:

- i) Si el seu centre geomètric es desplaça a una distància superior a 10 km.
- ii) Si es produeix un canvi del codi CNAE associat a la instal·lació, sempre que aquest canvi afecti el segon nivell del codi CNAE, de conformitat amb el que estableix el Reial decret 10/2025, de 14 de gener, pel qual s'aprova la Classificació nacional d'activitats econòmiques 2025 (CNAE-2025).

iii) Si es produeix una reducció de la capacitat d'accés de demanda, sempre que aquesta impliqui una reducció superior al 50% de la capacitat d'accés originalment sol·licitada i concedida.

5. La garantia econòmica s'ha de cancel·lar quan el peticionari formalitzi el contracte d'accés per una potència contractada durant algun dels períodes d'almenys un 50% de la capacitat d'accés concedida. La cancel·lació s'ha de fer en el termini màxim de tres mesos des de la sol·licitud del peticionari i cal aportar el contracte d'accés corresponent.

En el cas dels permisos d'emmagatzematges que absorbeixin energia de la xarxa la garantia econòmica, s'ha de cancel·lar quan sigui cancel·lada la garantia que aquests hagin constituït de conformitat amb el que preveu l'article 23.

6. La caducitat dels permisos d'accés i de connexió de demanda, de conformitat amb el que estableix l'article 26 d'aquest Reial decret, comporta l'execució immediata per part de l'òrgan competent de les garanties econòmiques presentades per a la tramitació de la sol·licitud d'accés a la xarxa de transport o distribució, segons apliqui en cada cas.

Això no obstant, l'òrgan competent pot exceptuar l'execució de la garantia dipositada si la caducitat dels permisos d'accés i de connexió ve motivada perquè un informe o una resolució d'una administració pública impedeix la construcció de les instal·lacions de demanda, i així ho sol·licita el titular dels permisos.»

Quatre. Es modifiquen els apartats 1 a 4 de l'article 26, que queden redactats de la manera següent:

«1. Amb caràcter general, i de conformitat amb el que estableix l'article 33.8 de la Llei 24/2013, de 26 de desembre, i l'article 1 del Reial decret llei 23/2020, de 23 de juny, els permisos d'accés i de connexió d'instal·lacions de generació caduquen:

a) Si, transcorreguts cinc anys des de la seva obtenció, les instal·lacions a què es refereixen aquests permisos d'accés i de connexió no han obtingut l'autorització administrativa d'explotació. En permisos d'accés atorgats per a projectes d'instal·lacions de producció d'energia elèctrica de tecnologia hidràulica de bombament i les de tecnologia eòlica marina, aquest termini es pot estendre, a sol·licitud del titular, fins als dotze o nou anys, respectivament.

En el cas d'instal·lacions de generació d'energia elèctrica que van obtenir el permís d'accés en una data compresa entre el 28 de desembre de 2013 i abans de l'entrada en vigor del Reial decret llei 23/2020, de 23 de juny, els terminis anteriors es comptabilitzen des de la data d'entrada en vigor del Reial decret llei esmentat.

b) En el cas d'instal·lacions construïdes i en servei quan, per causes imputables al titular de la instal·lació diferents del tancament temporal, s'aturi l'abocament d'energia a la xarxa per un període superior a tres anys.

2. Així mateix, es produeix la caducitat dels permisos d'accés i de connexió d'instal·lacions de generació en cas d'incompliment de les fites administratives que estableix l'article 1 del Reial decret llei 23/2020, de 23 de juny, en els terminis que s'hi estableixen.

3. A l'efecte del compliment de les fites administratives a què es refereix l'apartat anterior, en el cas d'hibridació d'una instal·lació que tingui un permís d'accés ja concedit i que encara no disposi de l'autorització d'entrada en servei de la tecnologia inicial, el còmput de terminis afecta exclusivament la tecnologia que disposi del permís d'accés inicial; el còmput de terminis s'ha de fer a partir de la concessió del permís d'accés, llevat que s'hagi obtingut amb anterioritat a l'entrada en vigor del Reial decret llei 23/2020, de 23 de juny, cas en el qual s'ha de fer a partir de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei.

4. La no aportació dels pagaments a què es refereix l'article 24 produeix la caducitat dels permisos d'accés i de connexió d'instal·lacions de generació d'electricitat.

La caducitat dels permisos d'accés i de connexió per aquesta causa l'ha de comunicar el titular de la xarxa a l'administració competent per a l'autorització de la instal·lació, així com al gestor de la xarxa on s'ubiqui el punt de connexió a què es refereix el permís d'accés i connexió caducat.»

Disposició final tercera. *Títols competencials.*

Aquest Reial decret llei es dicta a l'empara de les regles 8a, 13a, 14a, 22a, 23a i 25a de l'article 149.1 de la Constitució, que atribueixen a l'Estat la competència exclusiva en les matèries de legislació civil; bases i coordinació de la planificació general de l'activitat econòmica; hisenda general i deute de l'Estat; d'autorització de les instal·lacions elèctriques quan el seu aprofitament afecti una altra comunitat o el transport d'energia surti del seu àmbit territorial; legislació bàsica sobre protecció del medi ambient, sens perjudici de les facultats de les comunitats autònomes d'establir normes addicionals de protecció; i de bases del règim miner i energètic, respectivament.

Disposició final quarta. *Incorporació de normes del dret de la Unió Europea.*

1. Mitjançant aquest Reial decret llei s'incorpora parcialment a l'ordenament jurídic espanyol, pel que fa a la repotenciació d'instal·lacions, la Directiva (UE) 2023/2413 del Parlament Europeu i del Consell, de 18 d'octubre de 2023, per la qual es modifiquen la Directiva (UE) 2018/2001, el Reglament (UE) 2018/1999 i la Directiva 98/70/CE pel que fa a la promoció de l'energia procedent de fonts renovables i es deroga la Directiva (UE) 2015/652 del Consell.

2. Mitjançant aquest Reial decret llei s'incorporen a l'ordenament jurídic nacional els articles 13 i 17 de la Directiva 2019/944 del Parlament Europeu i del Consell, de 5 de juny de 2019, sobre normes comunes per al mercat interior de l'electricitat i per la qual es modifica la Directiva 2012/27/UE.

Disposició final cinquena. *Salvaguarda del rang de certes disposicions reglamentàries.*

Les determinacions incloses en normes reglamentàries que són objecte de modificació per part d'aquest Reial decret llei poden ser modificades per normes del rang reglamentari corresponent a la norma en què figuren.

Disposició final sisena. *Habilitació normativa.*

S'habilita el Govern per aprovar totes les disposicions que siguin necessàries per al desplegament, l'aplicació i l'execució del que estableix aquest Reial decret llei.

Disposició final setena. *Entrada en vigor.*

Aquest reial decret llei entra en vigor el mateix dia de la seva publicació en el *Butlletí Oficial de l'Estat*, excepte l'article 32, que entra en vigor el 24 de juny de 2025.

Madrid, 24 de juny de 2025.

FELIPE R.

El president del Govern,
PEDRO SÁNCHEZ PÉREZ-CASTEJÓN